

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยสาเหตุทุกระดับที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบประเมินคุณภาพ การศึกษาระดับชาติ ด้านความสามารถทางภาษา: ศึกษาเปรียบเทียบโรงเรียนที่มีผล (NT) สูงและต่ำ ในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 ความสำคัญภาษาไทย

1.2 ธรรมชาติภาษาไทย

1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.4 คุณภาพผู้เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ความสำคัญ ด้านความสามารถทางภาษา

3.1. ความหมายความด้านความสามารถทางภาษา

3.2. วัตถุประสงค์ด้านความสามารถทางภาษา

3.3. องค์ประกอบด้านความสามารถทางภาษา

3.4. เครื่องมือ / โครงสร้างของแบบทดสอบ/ลักษณะของแบบทดสอบ

3.5 ผลการทดสอบของ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสาเหตุทุกระดับที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ด้านความสามารถทางภาษา

4.1 ตัวแปรต้นระดับนักเรียน

4.1.1 ความรู้พื้นฐานเดิม

.1.1.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องความรู้พื้นฐานเดิม

4.1.1.2 ความหมายความรู้พื้นฐานเดิม

4.1.1.3 ความสัมพันธ์ความรู้พื้นฐานเดิมกับคะแนนการสอบ (NT)

4.1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำข้อสอบ (NT)

4.1.2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4.1.2.2 ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4.1.2.3 การสร้างเครื่องมือวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4.1.2.4 ความสัมพันธ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับคะแนนการสอบ (NT)

4.1.3 เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

4.1.3.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

4.1.3.2 ความหมายเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

4.1.3.3 การสร้างเครื่องมือเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

4.1.3.4 ความสัมพันธ์เจตคติต่อการเรียนภาษาไทยกับคะแนน (NT)

4.1.4 สภาพแวดล้อมที่บ้าน

4.1.4.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสภาพแวดล้อมที่บ้าน

4.1.4.2 ความหมายสภาพแวดล้อมที่บ้าน

4.1.4.3 การสร้างเครื่องมือวัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน

4.1.4.4 ความสัมพันธ์สภาพแวดล้อมที่บ้านกับคะแนน (NT)

4.1.5 ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

4.1.5.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการ

ส่งเสริมการเรียนรู้

4.1.5.2 ความหมายความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

4.1.5.3 การสร้างเครื่องมือวัดความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริม

การเรียนรู้

4.1.5.4 ความสัมพันธ์ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริม

การเรียนรู้กับคะแนนการสอบ (NT)

4.2. ตัวแปรต้นระดับห้องเรียน

4.2.1 คุณภาพการสอนครูภาษาไทย

4.2.1.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องคุณภาพการสอนภาษาไทย

4.2.1.2 ความหมายคุณภาพการสอนภาษาไทย

4.2.1.3 การสร้างเครื่องมือวัดคุณภาพการสอนภาษาไทย

4.2.1.4 ความสัมพันธ์คุณภาพการสอนภาษาไทยกับคะแนน (NT)

4.2.2 บรรยากาศในชั้นเรียน

4.2.2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องบรรยากาศในชั้นเรียน

4.2.2.2 ความหมายบรรยากาศในชั้นเรียน

4.2.2.3 การสร้างเครื่องมือบรรยากาศในชั้นเรียน

4.2.2.4 ความสัมพันธ์บรรยากาศในชั้นเรียนกับคะแนนการสอบ (NT)

5. การวิเคราะห์พหุระดับ

5.1 ความเป็นมาของการวิเคราะห์พหุระดับ

5.2 วัตถุประสงค์การวิเคราะห์พหุระดับ

5.3 ลักษณะข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์พหุระดับ

5.4 การวิเคราะห์ประมาณค่าส่วนประกอบความแปรปรวน

5.5 รูปแบบทั่วไปการวิเคราะห์พหุระดับ

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน มาเป็นแนวทางให้สถานศึกษาพัฒนาและจัดหลักสูตรให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1.1 ความสำคัญของภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 34)

กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทย ทำไมต้องเรียนภาษาไทย ดังนี้ ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยต่อไป

1.2 ธรรมชาติภาษาไทย เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 ก : 6 - 7) กล่าวถึงธรรมชาติภาษาไทย ดังนี้

ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดดและเป็นภาษาเรียงคำ คำในภาษาไทยประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ คำที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน จะมีความหมายต่างกัน ภาษาไทยจึงมีคำใช้มาก คำในภาษาไทยยังมีเสียงหนัก เบา สั้น ยาว ต่างกันเกิดจากการใช้สระ วรรณยุกต์ และพยัญชนะ ที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน ในส่วนของประโยคเป็นการเรียงคำตามหลักเกณฑ์ทางภาษารวมประโยคหลายประโยคเป็นข้อความ มีการแบ่งระดับภาษาให้เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ แสดงถึงวัฒนธรรมทางภาษา เช่นการแบ่งระดับภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ภาษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและบริบทและสภาพวัฒนธรรมของกลุ่มคนที่ใช้คำเดียวกันในเวลาที่แตกต่างกันหรือบริบทที่ต่างกัน นอกจากนั้นภาษาพูดและภาษาเขียนยังมีความหมายต่างกันด้วยลักษณะธรรมชาติของภาษาไทยดังกล่าว จะเห็นได้ว่าภาษาไทยเป็นภาษาที่มีพลังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 34 - 35)

ได้กล่าวว่า เรียนรู้อะไรในภาษาไทย ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง ดังนี้

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน เขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ การเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ศึกษาธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิดคุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกรีกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

1.3 สารมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

1. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว
2. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน
3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
4. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ
5. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน
7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ

8. อธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ

9. มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด
2. เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างชัดเจน
3. เขียนบันทึกประจำวัน
4. เขียนจดหมายลาครู
5. เขียนเรื่องตามจินตนาการ
6. มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. เล่ารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง
2. บอกสาระสำคัญจากการฟังและการดู
3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู
4. พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู
5. พูดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์
6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

1. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ
2. ระบุนิยามและหน้าที่ของคำในประโยค
3. ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ
4. แต่งประโยคง่าย ๆ
5. แต่งคำคล้องจองและคำขวัญ
6. เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
ตัวชี้วัด

1. ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. รู้จักเพลงพื้นบ้านและเพลงกล่อมเด็ก เพื่อปลูกฝังความชื่นชมวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน
4. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

1.4 คุณภาพผู้เรียน จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.4.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรอง
ง่าย ๆ ได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับ
เหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบาย
จากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่และแผนภูมิ อ่านหนังสือ
อย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

1.4.2 มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึก
ประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการ และมี
มารยาทในการเขียน

1.4.3 เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูด
แสดงความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสาร เล่าประสบการณ์ และพูดแนะนำ
หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

1.4.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์
หน้าที่ของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยค
ง่าย ๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสม
กับกาลเทศะ

1.4.5 เข้าใจและสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อ
นำไปใช้ชีวิตประจำวันแสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก
ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

1. การประเมินคุณภาพผลการสอบ (NT) ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ด้านความสามารถทางภาษา

ในการจัดการสอบ (NT) ในแต่ละปีนั้น หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการสอบ (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คือ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีรูปแบบในการดำเนินการจัดสอบต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษาเป็นองค์กรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติในความเป็นผู้นำด้านการวิจัยพัฒนาและการให้บริการทางการทดสอบและประเมินผลทางการศึกษา ผลผลิตและบริการทางวิชาการของสำนักทดสอบทางการศึกษามีมาตรฐาน ระดับสากลในด้านความเที่ยงตรง และความน่าเชื่อถือ ความเป็นธรรมและความเป็นเลิศทางเทคโนโลยี

สำนักทดสอบทางการศึกษามุ่งมั่นในการช่วยพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ด้วยการศึกษาวิจัยและพัฒนา และให้บริการด้านระบบ วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มีความเที่ยงและความตรงรวมทั้งมีความน่าเชื่อถือและเป็นธรรมเพื่อนำผลและข้อมูลการประเมินไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ระดับสถานศึกษา และระดับผู้เรียนเป็นบุคคล

ภารกิจของสำนักทดสอบทางการศึกษา สรุปได้ 8 ประการ ดังนี้ 1) วิจัยและพัฒนา ระบบการประเมินเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) พัฒนาและส่งเสริมรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานโรงเรียน 3) พัฒนาและส่งเสริมระบบการประเมินระดับโรงเรียนและชั้นเรียนเพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) พัฒนารูปแบบ วิธีการและเครื่องมือวัดมาตรฐานสำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) กำกับติดตามและส่งเสริมมาตรฐานการประเมินระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา 6) พัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา 7) พัฒนารูปแบบการประเมินเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และนวัตกรรมการวัดและประเมินผลเพื่อเทียบโอนผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 8) ส่งเสริมพัฒนาระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานและข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนเพื่อให้บริการการตรวจสอบเอกสารหลักฐานสำคัญทางการศึกษา

สำนักงานทดสอบการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ หรือเรียกว่า (National Test : NT) มาดำเนินการสอบ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. ความสำคัญด้านความสามารถทางภาษา

1. ความหมายด้านความสามารถทางภาษา
2. วัตถุประสงค์
3. องค์ประกอบด้านความสามารถทางภาษา
4. เครื่องมือ / โครงสร้างของแบบทดสอบ/ลักษณะของแบบทดสอบ
5. ผลการสอบของ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ความหมายด้านความสามารถทางภาษา

ด้านความสามารถทางภาษา (Literacy) หมายถึง ความสามารถในการอ่าน เพื่อรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ ประเมินสิ่งที่อ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ รู้จักเลือกอ่านตาม วัตถุประสงค์ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการอยู่ร่วมกันในสังคม ใช้การอ่านเพื่อการศึกษา ตลอดชีวิต และสื่อสารเป็นภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและอย่างสร้างสรรค์ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2555 : 5)

วัตถุประสงค์

การสอบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (NT) เพื่อประเมินความสามารถ พื้นฐานที่จำเป็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในด้านภาษา (Literacy) ด้านคำนวณ (Numeracy) และด้านเหตุผล (Reasoning Ability)

องค์ประกอบด้านความสามารถทางภาษา

คำสำคัญ (Key characteristics)

1. ความสามารถในการอ่านหมายถึง พฤติกรรมการรู้ ความเข้าใจ การสรุป สาระสำคัญ การวิเคราะห์ และการประเมินได้
2. รู้ หมายถึง ความสามารถบอกความหมาย เรื่องราว ข้อเท็จจริง และเหตุการณ์
3. เข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความ ขยายความ และสรุป อ้างอิง
4. สรุปสาระสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการสรุปใจความสำคัญของ เนื้อเรื่องได้อย่างสั้น ๆ กระชับและครอบคลุม
5. วิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราว ข้อเท็จจริง เหตุผล ข้อคิดเห็น คุณค่า และส่วนประกอบอื่น ๆ

6. ประเมิน หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจ ความถูกต้อง ความชัดเจน ความเหมาะสม คุณค่า ตามเกณฑ์ที่กำหนด

7. สื่อประเภทต่าง ๆ หมายถึง สิ่งที่น่าเสนอเรื่องราวและข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งนำเสนอข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน นิทาน เรื่องเล่าสั้น ๆ บทเพลง บทร้อยกรอง และสาระความรู้จากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระอื่น

8. เลือกอ่านตามวัตถุประสงค์ หมายถึง สามารถพิจารณา กลั่นกรอง คัดสรรสิ่งที่ จะอ่าน ตามจุดมุ่งหมาย

9. นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง สามารถเลือกนำความรู้ ความเข้าใจ สาระสำคัญ ความคิด และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และประเมิน ไปใช้เป็นประโยชน์ในการ แก้ปัญหา การตัดสินใจ หรือตามจุดมุ่งหมายอันเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

10. การศึกษาตลอดชีวิต หมายถึง การใช้ความสามารถในการอ่านเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

11. การสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และ ความคิด จากการอ่าน โดยการบอกเล่าหรือเขียน อธิบาย วิเคราะห์หรือประเมิน

12. สร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการแสดงความรู้และความคิดใหม่จากการอ่านเป็นภาษาเขียนที่ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา

ตาราง 1 องค์ประกอบด้านความสามารถทางภาษา ความสามารถชั้นปี

ระดับชั้น	ความสามารถ	คำสำคัญ(KC)
	<p>สามารถอธิบายความหมายจากเรื่อง ที่อ่านในสื่อประเภทต่าง ๆ คาคณะเน เหตุการณ์เขียนสรุปเรื่องราว และ ข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน วิเคราะห์ และสื่อสาร แสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และสร้างสรรค์ ตัวชี้วัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.อธิบายความหมายจากเรื่องที่อ่าน 2.คาคณะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน 3.สรุปเรื่องราวและข้อคิดจากเรื่อง ที่อ่าน 4.วิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง 5.นำข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่านไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน 6.สื่อสารความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ 	<p>1.อธิบายความหมายจากเรื่อง ที่อ่านหมายถึง ความสามารถในการ ขยายเพิ่มเติมความรู้หรือ ข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านเรื่อง ที่เหมาะสมกับระดับชั้นเรียนและ ตามความสนใจของนักเรียน โดยการตอบคำถามด้วยการ เขียนหรือด้วยการสื่อสารอื่นๆ ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน</p> <p>2.สื่อประเภทต่าง ๆ หมายถึงสิ่ง ที่นำเสนอเรื่องราวและข้อมูล ต่างๆที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งนำเสนอข่าว และเหตุการณ์ประจำวันนิทาน เรื่องเล่าสั้น ๆ บทร้อยกรอง และ บทเพลงสาระความรู้จาก บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยและกลุ่มสาระอื่นๆ</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับชั้น	ความสามารถ	คำสำคัญ(KC)
		<p>3.คาดคะเนเหตุการณ์ หมายถึง ความสามารถในการคิด คาดเหตุการณ์ เวลา ทิศทาง และผลที่อาจจะเกิดขึ้น โดยใช้ ความรู้ ประสบการณ์จากการ อ่าน สัมผัส สนุน ได้ อย่าง สมเหตุสมผล</p> <p>4.สรุปใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการจับใจความ สำคัญจากการอ่านที่เหมาะสม กับระดับชั้นเรียน</p> <p>5. ข้อคิด หมายถึง ความสามารถ ในการสรุปแนวคิดและแปล เจตนาของผู้เขียนเรื่องทีอ่าน และเขียนสรุปเรื่องทีอ่านด้วย การใช้ถ้อยคำภาษาของตนเอง</p> <p>6.นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง นำข้อมูลเรื่องราว ต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ โดยเลือก ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนิน ชีวิต ทั้งในการตัดสินใจการ แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับ เหตุการณ์และระดับชั้นเรียน</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับชั้น	ความสามารถ	คำสำคัญ(KC)
		<p>7. วิเคราะห์ หมายถึง แยกข้อเท็จจริงความคิดเห็น และส่วนประกอบต่างๆ ในเรื่องที่สามารถอ่านได้ถูกต้อง</p> <p>8. สื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการใช้ถ้อยคำภาษาอย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน เพื่อแสดงความรู้ในสิ่งที่ได้อ่านให้คนอื่นเข้าใจตรงกับวัตถุประสงค์</p> <p>9. ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดที่เกิดขึ้นจากข้อความที่อ่าน โดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับวัย และพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคน</p> <p>10. สร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารที่แสดงถึงความสามารถด้านภาษาของนักเรียน สมเหตุสมผลและเป็นความคิดที่แปลกใหม่ มีคุณค่า</p>

เครื่องมือวัดความสามารถทางภาษา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพ การศึกษาระดับชาติ (NT) / โครงสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพ การศึกษาระดับชาติ (NT)

เครื่องมือวัดความสามารถทางภาษา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระดับชาติ ซึ่งผู้วิจัย สามารถสรุปได้ ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความหมายของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ระดับชาติว่า เป็นแบบทดสอบประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ตรวจสอบกำกับดูแล และพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน และเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัด สมรรถภาพทางสมอง หรือความสามารถ ด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะและประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาในโรงเรียนแบบทดสอบประเภท ผลสัมฤทธิ์ มุ่งที่จะวัดความสำเร็จทางวิชาการเป็นส่วนใหญ่ เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดหลังจาก ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้วเพื่อตรวจสอบว่ามีผลสัมฤทธิ์สูง ต่ำเพียงใด ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

การประเมินการทดสอบสำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (National Test :NT) ปีการศึกษา 2556 จะเป็นการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใช้แบบทดสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 30 ข้อ โดยมีสาระการประเมินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

ความสามารถทางภาษา (Literacy) ประเมินความสามารถในการอ่าน เพื่อรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ ประเมินสิ่งที่อ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ รู้จักเลือกอ่านตาม วัตถุประสงค์ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการอยู่ร่วมกันในสังคม ใช้การอ่านเพื่อการศึกษา ตลอดชีวิต และสื่อสารเป็นภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและอย่างสร้างสรรค์ โดยมีตัวชี้วัด ได้แก่

1. อธิบายความหมายจากเรื่องที่อ่าน
2. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน
3. สรุปเรื่องราวและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
4. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
5. นำข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน
6. สื่อสารความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

ความสามารถด้านคำนวณ (Numeracy) ความสามารถในการใช้ทักษะการคิด คำนวณ ความคิดรวบยอด และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ตัวชี้วัด 1) สามารถนำการบวก การลบ การคูณ การหารและการ

บวก ลบ คูณ หารระคน ของจำนวนนับไปใช้ในการแก้ปัญหาโดยวิธีการที่หลากหลาย
 2)สามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ภาษา และ
 สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ในการสื่อสาร การสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง มีการให้
 เหตุผล การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน

ความสามารถเชิงเหตุผล (Reasoning Ability) ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ และ
 ประสบการณ์ไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ข้อมูล / สถานการณ์ / สารสนเทศที่นำมา เพื่อ
 การตัดสินใจ โดยมีเหตุผลประกอบอย่างสมเหตุสมผล (บนพื้นฐานของข้อมูล หลักการ เหตุผล
 ทางวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการดำเนินชีวิต อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม) การจัดการ
 อารมณ์และความเครียดของตนเอง (สำนักทดสอบทางการศึกษา,สำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555 : 5)

ตาราง 2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แบบทดสอบวัดความสามารถ	จำนวนข้อ	เวลา
ด้านภาษา (Literacy)	30	60
ด้านคำนวณ (Numeracy)	30	75
ด้านเหตุผล (Reasoning Ability)	30	50

โครงสร้างข้อสอบ

ตาราง 3 ด้านความสามารถทางภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตัวชี้วัด	ข้อที่	รวม
1. บอกความหมายของคำและประโยคจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน	1 - 4	4
2. บอกความหมายของเครื่องหมายสัญลักษณ์	5-6, 9	3
3. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน	7 - 8,10 -13	6
4. บอก เล่าเรื่องราวที่ได้จากการฟัง ดู และอ่านอย่างง่าย ๆ	14 - 16,19	4
5. คาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน	17 - 18, 20-23,30	7 6
6. สื่อสารความรู้ ความเข้าใจข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน อย่างเหมาะสม	24-29	6
รวมทั้งหมด		30

ตาราง 4 ลักษณะแบบทดสอบด้านความสามารถทางภาษา

ความสามารถด้านภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ระดับพฤติกรรม

วิเคราะห์

ตัวชี้วัด 4 วิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

อิงมาตรฐานตามหลักสูตร

ภาษาไทยสาระที่ 1 การอ่าน

มฐ. ท 1.1 (ป.3/5)

การปรุงอาหารด้วยวิธีการทอด เป็น
การทำอาหารให้สุกโดยใส่เนื้อสัตว์หรือ
ผักลงในกระทะที่ตั้งจนน้ำมันร้อน เมื่อ
ทอดเสร็จแล้วควรให้อาหารที่ทอด
สะเด็ดน้ำมัน ใช้กระดาษซับน้ำมัน
ดูดซับน้ำมันออกจากอาหารที่ทอด
ได้ อาหารที่ผ่านการสะเด็ดน้ำมันเป็น
อย่างดีจะคงความกรอบให้ยาวนานได้
อีกด้วย

คำถาม อาหารทอดจะคงความกรอบได้ดี
ควรทำอย่างไร

- 1) ทอดในน้ำมันที่ร้อนจัด
 - 2) ใช้เวลาทอดนานขึ้น
 - 3) ให้อาหารสะเด็ดน้ำมัน
 - 4) ทำอาหารให้สุกก่อนทอด
- แนวการตอบ (เฉลย)

ข้อ 3) ให้อาหารสะเด็ดน้ำมัน

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ตอบถูก ได้ 1 คะแนน

ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

ตาราง 4 (ต่อ)

ความสามารถทางภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ระดับพฤติกรรม

นำไปใช้

ตัวชี้วัด 5 นำข้อคิดที่ได้จากเรื่องทีอ่านไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

อิงมาตรฐานตามหลักสูตร

ภาษาไทยสาระที่ 1 การอ่าน

มฐ. ท 1.1 (ป.3/5)

อึ่งอ่างตัวหนึ่งอาศัยอยู่ริมบึง มันนึกว่า
ตัวเองเก่งกว่าใครๆ วันหนึ่งอึ่งอ่าง
ขึ้นมานอนหน้าบึง ผีเสื้อแดงอยู่ริมบึง มัน
ได้ยินเสียงผีเสื้อบินมา อึ่งอ่างอยากสู้กับ
ผีเสื้อจึงโฉบขวับมาบังตัว พอผีเสื้อมาใกล้
ที่ริมบึง มันก็แลบลิ้นจะทำร้ายผีเสื้อ ผีเสื้อรู้ว่า
อึ่งอ่างเล่นงาน จึงใช้เหล็กในต่อย
อึ่งอ่างรู้สึกปวดล้นมาก มันจึงสำนึก
ผิดคิดทำร้ายผีเสื้อ ผีเสื้อช่วยตึงเหล็กใน
ออกให้ อึ่งอ่างซาบซึ้งและไม่อวดเก่งอีก

คำถาม ข้อคิดที่ได้จากเรื่องทีอ่าน สามารถ
นำไปใช้ในเรื่องใด

- 1) ถ้ามีภัยมาถึงตัวเองต้องยอมรับ
- 2) ถ้าจะสู้กับใครต้องมีความมั่นใจ
- 3) ถ้าถูกทำร้ายต้องป้องกันตัวเอง
- 4) ถ้าอยู่ร่วมกันอย่างสันติชีวิตจะมีสุข

แนวการตอบ (เฉลย)

ข้อ 4) ถ้าอยู่ร่วมกันอย่างสันติชีวิตจะมีสุข

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ตอบถูก ได้ 1 คะแนน

ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

ผลการทดสอบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (NT)

ผลจากการทดสอบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test : NT) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก มีผลคะแนนค่าเฉลี่ย ดังตารางดังนี้

ตาราง 5 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (NT) คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานเขต	ด้านภาษา	ด้านคิดคำนวณ	ด้านเหตุผล
พิษณุโลก เขต 1	45.77	41.44	43.30
พิษณุโลก เขต 2	43.59	37.24	38.10
พิษณุโลก เขต 3	40.44	34.96	37.49

ผลจากการทดสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับต่ำกว่าระดับประเทศทั้ง 3 ด้าน คะแนนเฉลี่ยนักเรียนไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มทุกด้าน โดยเฉพาะความสามารถด้านภาษาคะแนนเฉลี่ย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 45.77 ได้คะแนน 13.73 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 43.59 ได้คะแนน 13.07 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.44 ได้คะแนน 12.13 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยมีคะแนนต่ำกว่าระดับประเทศทั้ง 3 ด้าน คือ ความสามารถด้านภาษา ความสามารถด้านคิดคำนวณ และความสามารถด้านเหตุผล ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสามารถในด้านภาษา เพราะเป็นความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น

กลุ่มเป้าหมายในการจัดสอบครั้งนี้ คือ นักเรียน กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (NT) โรงเรียนที่มีผลคะแนนค่าเฉลี่ยสูง จำนวน 100 ห้องเรียน โรงเรียนที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำ จำนวน 100 ห้องเรียน รวมเป็น 200 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 4,224 คน

จากแนวทางการจัดสอบข้างต้นของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา การประเมินการจัดสอบสำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แต่ยังคงพบว่าผลคะแนนของนักเรียนที่สอบนั้น ได้คะแนนไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม และค่าเฉลี่ยร้อยละที่ได้ต่ำกว่าระดับประเทศทั้ง 3 เขตพื้นที่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัด พิษณุโลก ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยสาเหตุพหุระดับที่ส่งผลต่อคะแนนการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ด้านความสามารถทางภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยเฉพาะความสามารถทางภาษา ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคะแนนค่าเฉลี่ย (NT)กลุ่มสูง คะแนนค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ ของผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ จึงทำการศึกษาค้นหาสาเหตุทำไมคะแนนเกิดความแตกต่าง แตกต่างกันจริงหรือไม่จึงทำการเปรียบเทียบกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ย (NT) สูงกับคะแนนเฉลี่ยต่ำ

3. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลคะแนนการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ (National Test :NT)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อคะแนนการประเมินคุณภาพระดับชาติ (National Test : NT)โดยศึกษาตัวแปร 2 ระดับ คือ ตัวแปรระดับนักเรียน ตัวแปรระดับห้องเรียน

ตัวแปรประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้นระดับนักเรียน

- 1.1 ความรู้พื้นฐานเดิม
- 1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำข้อสอบ (NT)
- 1.3 เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
- 1.4 สภาพแวดล้อมทางบ้าน
- 1.5 ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

2. ตัวแปรต้นระดับห้องเรียน

- 2.1 คุณภาพการสอนของครูภาษาไทย
- 2.2 บรรยากาศในชั้นเรียน

3. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลคะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา

ตัวแปรต้นระดับนักเรียน

จากการที่ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรระดับนักเรียน ความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการทำข้อสอบ (NT) เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย สภาพแวดล้อมทางบ้าน ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ ได้มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

กอบชัย โพธินาแคะ (2546 : 84) ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย มี 11 ตัวแปร ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานเดิม รูปแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อึดมโนทัศน์ เจตคติต่อวิชาภาษาไทย ความตั้งใจเรียน ความเอาใจใส่ผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางบ้าน ความถนัดทางภาษา เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม คุณภาพการสอนของครู พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงอย่างเดี่ยวคือ ความรู้พื้นฐานเดิม และรูปแบบการเรียน อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ตัวแปร คุณภาพการสอนของครูและเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม

ยุทธภูมิ ตรีเถื่อน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอิทธิพลทางตรง .165 อิทธิพลทางอ้อม .327 อิทธิพลรวม .492

วิชา สำราญใจ (2552 : 126) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ตัวแปรเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุขฤกษ์ ดีโนนไทย (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิม เป็นปัจจัยอย่างเดี่ยวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

จุฬารกรณ์ ออบมาลี (2553 : 79) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการประเมินคุณภาพระดับชาติ วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ในรูปแบบที่มีอิทธิพลทางตรง ได้แก่ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยทางอ้อม ได้แก่ คุณภาพการสอนของครู

สาวิตรี อยู่สุขุม (2553 : 101) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อทักษะการอ่านและการเขียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาวิจัยพบว่า รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อทักษะการอ่านและการเขียนวิชาภาษาไทย ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน ความตั้งใจเรียน ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางบ้าน คุณภาพการสอนของครู ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียน ความเอาใจใส่ผู้ปกครอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เยาวลักษณ์ ศรีสุนทร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้แก่ ความตั้งใจเรียน เจตคติต่อวิชาภาษาไทย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตน สภาพแวดล้อมทางบ้าน บรรยากาศใน ชั้นเรียนและความเอาใจใส่ผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปร สภาพแวดล้อมทางบ้านเป็นตัวแปรที่เป็นสาเหตุทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยส่งผ่าน ความตั้งใจ อิทธิพลทางตรง 0.13 อิทธิพลทางอ้อม 0.02 มีอิทธิพลรวม 0.15 และตัวแปรมโนภาพเกี่ยวกับตน มีอิทธิพลทางอ้อม 0.01 อิทธิพลรวม 0.01

เกล้า จักทอง (2553 : 98) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยด้านการส่งเสริมของผู้ปกครอง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .351 ของปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ปัจจัยด้านการส่งเสริมของผู้ปกครอง

1. ตัวแปรต้นระดับนักเรียน

ความรู้พื้นฐานเดิม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเดิม

บลูม (Bloom, 1976 : 169) กล่าวว่า ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนอยู่ในความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตอนปลายเทอม ร้อยละ 50 หมายความว่าถ้านักเรียนทุกคนมีความรู้พื้นฐานเดิมในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งเท่ากันหมด นั่นคือ ถ้าค่าความแปรปรวนของความรู้พื้นฐานเดิมในการเรียนเป็นศูนย์แล้ว จะทำให้ค่าความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตอนปลายเทอมลดลงร้อยละ 50 ซึ่งการลดค่าความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตอนปลายเทอม ก็เท่ากับลดความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียน

อาร์ลิน (Arlin, อ้างถึงใน วิมล ประจงจิตร 2553 : 46) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้พื้นฐานเดิมในการเรียนและอัตราการเรียนรู้อาจมีความสัมพันธ์กันทางบวก กล่าว คือระดับความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้อีกมากขึ้น เร็วขึ้นและมั่นคงขึ้น

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 20- 24) ต่างก็ให้ความสำคัญของความรู้พื้นฐาน โดยจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งในรูปแบบของการเรียนรู้

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเดิม ที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนช่วยให้ครูทราบระดับความรู้พื้นฐานของนักเรียนว่าแต่ละคนมีความรู้มากน้อยเพียงใด มีจุดบกพร่องอย่างไรเพื่อครูผู้สอนจะได้ปรับปรุง และให้การช่วยเหลืออีกทั้งจัดสภาพการเรียนการสอนได้เหมาะสม การวัดความรู้พื้นฐานเดิมและดำเนินการ โดยใช้แบบทดสอบที่ใช้อาจเป็นทั้งแบบที่เป็นมาตรฐาน หรือครูสร้างขึ้นเอง และเป็นแบบสอบถามจากโรงเรียน เป็นต้น

ความสำคัญของความรู้พื้นฐานเดิม

บลูม (Bloom, 1976 : 13 - 32) กล่าวว่า วิชาที่เรียนในโรงเรียนโดยทั่วไปมักจะมีลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากต่อเนื่องกัน กล่าวคือ อยู่ในลักษณะที่เนื้อหาใหม่จะต้องอาศัยเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว เนื้อหาหนึ่ง ๆ จะตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า นักเรียนได้มีการเรียนรู้ในบางสิ่งบางอย่างที่จำเป็นมาก่อนแล้ว จึงจะเรียนเนื้อหาใหม่ได้ นอกจากนี้โดยทางทฤษฎี กล่าวว่า ถ้านักเรียนขาดพื้นฐานความรู้เดิมที่จำเป็นในการเรียนเรื่องใหม่ จะไม่สามารถเรียนเรื่องใหม่ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ไม่ว่าจะใช้ความพยายามให้รางวัล หรือใช้การสอนที่มีประสิทธิภาพเพียงใดก็ตาม พื้นฐานความรู้เดิม จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับ สาคกร กิ่งจันทร์ (2545 : 24) ที่กล่าวว่านักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมดี ถือว่าเป็นการเตรียมตัวในการศึกษารายวิชาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่ดี จะขาดการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ในรายวิชาต่าง ๆ บางครั้งทำให้การเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ความรู้พื้นฐานเดิมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของครูที่จะมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีพื้นฐานความรู้เดิม โดยครูผู้สอนควรมีการสอนซ่อมเสริมหรือช่วยเหลือพิเศษแก่เด็กเป็นรายบุคคล

ความหมายของความรู้พื้นฐานเดิม

ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของลักษณะภูมิหลังของนักเรียน แนวความคิดเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้เดิมจากนักวิจัยหลายท่าน พบว่า นักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้ดีถือได้ว่าเป็นการเตรียมตัวในการศึกษารายวิชาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่ดีจะขาดการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ในรายวิชาต่าง ๆ บางครั้งทำให้การเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สาคร กิ่งจันทร์ (2545 : 10) ให้ความหมายว่า ความรู้พื้นฐานเดิม หมายถึง ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมระดับชั้นที่ต่ำกว่าชั้นที่กำลังศึกษา

ยุทธภูมิ ดรเดือน (2550 : 8) ให้ความหมายว่า ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน หมายถึง ความรู้ในวิชาภาษาไทยที่เด็กเคยได้รับประสบการณ์มาแล้ว เป็นความรู้หรือความสามารถที่จำเป็น ที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนเรื่องต่อไป

จุฬารัตน์ ออบมาลี (2553 : 7) ให้ความหมายว่า ความรู้ที่มีมาก่อนการเรียนในชั้นนั้น พิจารณาจากคะแนนผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับท้องถิ่น วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ซึ่งคะแนน ที่ได้สามารถวัดได้จากข้อสอบ LAS

วิมล ประจงจิตร (2553 : 9) ให้ความหมายว่า ความรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2

กอบชัย โพธินาแคะ (2546 : 7) ให้ความหมายว่า ความรู้พื้นฐานเดิม หมายถึง ความรู้ในวิชาภาษาไทยที่นักเรียนเคยได้รับประสบการณ์หรือเรียนมาแล้ว เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนเนื้อหาในระดับต่อไป

สุชฤกษ์ ดีโนนไทย (2554 : 10) ให้ความหมาย ความรู้พื้นฐานเดิม หมายถึง ความรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่นักเรียนเรียนมาแล้วในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ในวิจัยครั้งนี้หมายถึงคะแนนวิทยาศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

พิมพ์ประกาย อรัญมิตร (2552 : 8) ให้ความหมายว่า ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในปลายปีที่ผ่านมา เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตามข้อมูลจากโรงเรียน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปว่า ความรู้พื้นฐานเดิม หมายถึง ความรู้ที่นักเรียนเคยได้รับประสบการณ์มาแล้ว พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ในภาคเรียน ที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เป็นเกรดเฉลี่ย โดยบันทึกเกรดเฉลี่ยจากข้อมูลโรงเรียนลงในแบบบันทึกตามแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานี้

ความสัมพันธ์ความรู้พื้นฐานเดิมกับคะแนนการสอบ (NT)

จากการประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานเดิมกับคะแนนการสอบ (National Test : NT) ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเดิมกับคะแนนการสอบ (NT) โดยตรง แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวน 3 เรื่อง นอกนั้นเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จำนวน 3 เรื่อง รวมงานวิจัยทั้งหมด 6 เรื่อง ดังนี้

กอบชัย โพธินาแคะ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรม

สามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 810 คน สถิติที่ใช้ วิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิควิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิมวิชาภาษาไทยมีอิทธิพลทางตรง .431 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรตาม ได้แก่ ความถนัดการเรียนทางภาษา และความตั้งใจเรียน ตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิม วิชาภาษาไทยร่วมกันทำนายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ $R^2 = .211$

ยุทธภูมิ ตรีเถื่อน (2550 : 73) ได้ศึกษาปัจจัยสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 336 คน จากโรงเรียน 21 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และแบบวัดปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณและการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ผลการวิจัย พบว่า ความรู้พื้นฐานเดิม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย อิทธิพลทางตรงเท่ากับ .483 อิทธิพลรวม เท่ากับ .483

พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 143) ได้ศึกษาปัจจัยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 โดยการวิเคราะห์พหุระดับ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 614 คน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้น 669 คน จากโรงเรียน 55 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 สถิติ วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย วิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel analysis) ผลวิจัยพบว่า ตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .578 และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 5.2790$) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ 1.0141

วิมล ประจงจิตร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า ความรู้พื้นฐานเดิม ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงอย่างเดี่ยวต่อต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีอิทธิพลทางตรง 0.735 มีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.735

จุฬารัตน์ ออมมาลี (2553 : 70 - 80) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการประเมินคุณภาพระดับชาติ วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการประเมินคุณภาพระดับชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศรีสะเกษ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน แบบวัดเจตคติต่อวิชา คณิตศาสตร์ แบบวัดคุณภาพการสอนของครู และแบบวัดมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .24 ถึง .59, .32 ถึง .72 , .21 ถึง .63 , .34 ถึง .63 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .76, .80, .71 และ .83 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เส้นทางแบบพี เอ แอล (Path Analysis with LISREL) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความรู้พื้นฐานเดิม วิชาคณิตศาสตร์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงและทางอ้อมต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต 1 โดยมีอิทธิพลทางตรง 0.11 อิทธิพลทางอ้อม 0.02 โดยส่งผ่านตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สุขฤกษ์ ดีโนนไทย (2554 : 150) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำนวน 405 คน จากโรงเรียน 19 โรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิม เป็นปัจจัยอย่างเดียวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 มีอิทธิพลทางตรง 0.166 มีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.166

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความรู้พื้นฐานเดิม เป็นปัจจัยระดับนักเรียนที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test : NT) ในโรงเรียนที่คะแนนเฉลี่ยสูงและโรงเรียนที่คะแนนเฉลี่ยต่ำ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิม เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test : NT)

ตาราง 6 แสดงความสัมพันธ์ความรู้พื้นฐานเดิมกับคะแนนการสอบ (NT)

ชื่อผู้วิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	สถิติ	DE	IE	TE
กอบชัย โพธินาแค	810 คน	Path Analysis	0.431	-	0.431
ยุทธภูมิ ดรเถื่อน	614 คน	Path Analysis	0.483	-	0.483
วิมล ประจงจิตร	400 คน	Multilevel	0.735	-	0.735
จุฬารัตน์ ออบมาลี	100 คน	Path Analysis	0.011	0.002	0.013
สุขฤกษ์ ดีโนนไทย	405 คน	Multilevel	0.166	-	0.166

ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำข้อสอบ (NT)

แนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำข้อสอบ

มีนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำข้อสอบ ไว้ดังนี้ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์ McClelland (อ้างถึงใน จุฬารัตน์ ออบมาลี , 2553,28 - 29) ได้แบ่งแรงจูงใจทางสังคมเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีโดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ ความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อล้มเหลว

2. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliation Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ๆ ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบ หรือ รักใคร่ชอบคอของคนอื่น จึงเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้มาอิทธิพลที่เหนือกว่าบุคคลอื่น ๆ ในสังคมทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจ เพราะจะเกิดความภาคภูมิใจหากทำอะไรได้เหนือกว่าคนอื่น ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูงเป็นผู้ที่มีความพยายามจะควบคุมสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุถึงความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น

ลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมคคลีแลนด์ McClelland (อ้างถึงใน จุฬารัตน์ ออบมาลี , 2553,28 - 29) ได้กำหนดของลักษณะผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ดังนี้ มุ่งที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จมากกว่าที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว

1. มักเลือกทำสิ่งที่เป็นไปได้ และเหมาะสมกับกำลังความสามารถของเขา
2. คิดว่าทุกสิ่งจะสำเร็จด้วยความตั้งใจจริง และการทำงานจริงของตนเอง ไม่เชื่อ

สิ่งมหัศจรรย์

3. จะทำอะไรเพื่อให้มาตรฐานของตนเอง ไม่มีจุดมุ่งหมายที่รางวัลหรือชื่อเสียง แมคคิลแลนด์ (อ้างถึงใน อารี พันธุ์มณี 2542 : 131) ได้นำผลการวิจัยของเขา และคนอื่น ๆ มาอธิบายเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของคนเราซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง หมายถึง พฤติกรรมของคนที่มีลักษณะ ดังนี้

1.1 ชอบทำงานที่มีลักษณะท้าทายความสามารถ คือ งานที่มีความยากง่ายปานกลาง มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จจะชอบทำงานชนิดนี้ เพราะทำให้เขารู้สึกว่า เขาจะต้องเสี่ยงกับความสำเร็จและความล้มเหลวด้วยความสามารถของเขาเอง

1.2 เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ไม่เชื่อดวงหรือโชคชะตา

1.3 มีความมุ่งมั่นพยายาม หรือมีแรงจูงใจในการทำงานสูง โดยเฉพาะกรณีที่ทำงานซึ่งท้าทายความคิด และความสามารถ แต่ถ้าให้ทำงานประจำ (Routine Work) ไม่ต้องใช้ความคิดริเริ่มและไม่ต้องแก้ปัญหา เขาจะไม่ชอบทำ

1.4 มีความพอใจและสนใจทำงานที่มีการวัดและประเมินผลคุณภาพการปฏิบัติ และผลงานอย่างเป็นปรนัย ไม่ชอบงานที่มีการปฏิบัติงานเป็นอัตนัย

1.5 สิ่งล่อใจในการทำงาน ไม่ใช่ตำแหน่ง ชื่อเสียงเกียรติยศ หรือรายได้ แต่เป็นความรู้สึกภาคภูมิใจที่ทำงาน ได้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ รางวัล เงิน ตำแหน่ง หรือเกียรติยศ ชื่อเสียงเป็นเครื่องหมายแสดงความสำเร็จในการทำงาน จะเป็นเพียงส่วนประกอบหรือผลพลอยได้ในทัศนะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เพราะเขาจะถือว่าสิ่งเหล่านั้นไม่สำคัญเท่ากับความภาคภูมิใจที่ทำงานได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มักจะเลือกทำงานหรือประกอบอาชีพที่มีโอกาสประสบความสำเร็จได้มากพอสมควร ด้วยความสามารถที่เขา มีอยู่ คนประเภทนี้จะไม่เลือกงานอาชีพที่ไม่แน่ใจว่าตนจะประสบผลสำเร็จโดยง่าย และก็จะไม่เลือกงานอาชีพที่มีโอกาสประสบความสำเร็จน้อย เพราะงานที่ง่ายมากหรือยากจนเกินไป จะทำให้เขาไม่มีโอกาสได้ใช้ความพยายามและความสามารถของเขา หรือกล่าวได้ว่างานอาชีพที่ยากหรือง่ายมากไม่ท้าทายความสามารถของเขา

2. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการอบรมเลี้ยงดู ได้สรุปผลการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก กับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ไว้ ดังนี้

2.1 แม่ของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง คาดหวังและฝึกให้เด็ดช่วยเหลือตนเอง ตั้งแต่อายุน้อยและถ้าถึงเกณฑ์ความสามารถ โดยเฉลี่ยของเด็กวัยต่างๆ แม่ของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงก็มักจะคาดหวังให้ลูกของตนทำสิ่งต่างๆ ได้เร็วกว่าและดีกว่าเกณฑ์นั้นๆ

2.2 แม่ของเด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ใช้วิธีแสดงความรักด้วยการสัมผัสทางกาย เช่น กอด จูบ ฯลฯ เป็นรางวัลสำหรับการทำงานและการปฏิบัติตัวของลูก มากกว่าของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

2.3 แม่ของเด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง แสดงปฏิกิริยาทางอารมณ์ต่อผลการทำงานของลูกมากกว่าของพ่อ และพ่อของเด็กชายที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มีปฏิกิริยาอารมณ์ต่อผลงานของลูกมากกว่าแม่

2.4 ชั้นกลางเน้นการฝึกอบรมให้เด็กช่วยตนเองและเป็นตัวของตัวเองมากกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับต่ำ

3. การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในตัวบุคคล แมคคิลแลนด์ เชื่อว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสิ่งที่พัฒนาให้มีขึ้นในตัวบุคคลได้ โดยจัดโปรแกรมการฝึกอบรมที่เน้นเปลี่ยนเจตคติพฤติกรรม และบุคลิกภาพ เขาได้เสนอแนะว่า กระบวนการฝึกอบรมที่จะจัดเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลนั้น จะต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

3.1 มีการสร้างเป้าหมายร่วมกัน คือ มีการแสดงการคาดหวังและความเชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคน สามารถจะเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมให้เป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงได้เมื่อผ่านกระบวนการและขั้นตอนการฝึกอบรมนั้นๆ

3.2 ในขั้นตอนการฝึกอบรม จะต้องช่วยให้เข้ารับการอบรมได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ลักษณะพฤติกรรมและแรงจูงใจของคนที่ต้องการความสำเร็จ โดยมุ่งให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจ รับรู้ คิด พุด และทำ เหมือนกับการรับรู้การคิด การพุด และการกระทำของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

3.3 แสดงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เห็นว่าสังคมและกลุ่มต้องการคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ดังนั้นการมีความแปรปรวนที่จะเปลี่ยนบุคลิก เจตคติ และพฤติกรรม ให้เป็นคนที่ต้องการความสำเร็จก็คือ สิ่งที่สอดคล้องกับปทัสถานและค่านิยมของสังคม โดยวิธีนี้จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีแรงจูงใจหรือมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากขึ้นกว่าเดิม

3.4 จัดให้มีผู้เข้ารับการอบรมได้ทำงานจนบรรลุเป้าหมายที่เป็นปรนัย งานที่ให้ทำก็อาจจะเป็นงานของกลุ่มหรือหน่วยงานที่เคยปฏิบัติกันอยู่ แต่ต้องให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้สังเกตบันทึกความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานของตนเอง ตามเกณฑ์พฤติกรรมของผู้ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

3.5 จัดบรรยากาศการอบรมใกล้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้สึกอบอุ่นเป็นมิตร ไม่เคร่งเครียดหรือวิตกกังวล

ครูอาจใช้แนวทางของ แมคคิลแลนด์ เข้าช่วยในการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับผู้เรียนโดยจัดกิจกรรมหรือโปรแกรมฝึกอบรมนักเรียน ด้วยการชี้ให้นักเรียนเห็นผลดีของการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้มีขึ้นด้วยตนเอง จัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ทำความเข้าใจถึง

วิธีการคิด พูดและทำ ของคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยอาจจัดให้มีการสัมภาษณ์ความคิด ความรู้สึกของคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือจัดให้นักเรียนได้สังเกตขั้นตอนและวิธีการทำงานของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เปรียบเทียบกับพฤติกรรมของนักเรียนเอง แล้วจึงมอบหมายงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนได้ทำ โดยให้นักเรียนสังเกตและบันทึกการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและพฤติกรรมของตนว่าเข้าใกล้ลักษณะความคิด พูด ทำ ของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือไม่เพียงใดลักษณะเช่นใดที่ตนควรจะต้องปรับปรุง และครูก็ควรจะช่วยให้กำลังใจ ให้การเสริมแรงในระหว่างการฝึกอบรมและทำกิจกรรมของนักเรียนด้วย

ในการฝึกอบรมนักเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้นครูจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ด้วย คือ

1. มีองค์ประกอบอื่นๆ ที่จะมีผลต่อการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลได้อีก เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง การรู้จักและเข้าใจตนเอง ประสบการณ์ของความสำเร็จและความล้มเหลวการมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง ฯลฯ ดังนั้น ครูควรพัฒนาลักษณะบางอย่างที่กล่าว ควบคู่ไปกับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนด้วย

2. การฝึกอบรมเพื่อนพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยสร้างและพัฒนาพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แต่นักเรียนก็มีสิทธิที่จะเลือกตัดสินใจว่าเขาต้องการที่จะพัฒนาลักษณะพฤติกรรมนั้นๆ หรือไม่ ถ้านักเรียนตัดสินใจว่าเขาไม่ต้องการพัฒนาพฤติกรรมที่แสดงถึงความต้องการความสำเร็จ ครูไม่ควรบังคับฝืนใจนักเรียน เพราะการกระทำดังกล่าว จะไม่บังคับเกิดผลดีแต่อย่างใด การที่ครูคอยช่วยให้นักเรียนที่ปรารถนาจะพัฒนาพฤติกรรมของตนได้พัฒนาลักษณะการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และส่งผลให้นักเรียนผู้ที่พัฒนาแล้วได้ประสบความสำเร็จ ได้รับการยอมรับจากสังคม อาจจะทำให้ให้นักเรียนที่ไม่ต้องการพัฒนาพฤติกรรมของตนเองในตอนแรก กลับเปลี่ยนใจมาเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาตนเองได้ในตอนหลัง

เฮอร์แมน (Herman, 1970 : 34) ได้รวบรวมลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 10 ลักษณะ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. มีระดับความทะเยอทะยานสูง
2. มีความหวังอย่างมากกว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จ แม้ผลจากการกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาสก็ตาม
3. มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้นไป
4. มีความอดทนทำงานที่ยาก
5. อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
6. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
7. คิดคำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคต
8. เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับหนึ่ง

9. ต้องการให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนให้ดีขึ้น

10. พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนเองให้ดีเสมอ

พรณี ข.เจนจิต (2538 : 513) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วง ซึ่งบางคนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง บางคนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ความแตกต่างของบุคคลทั้งสองประเภทนี้สามารถดูได้จากการทำงาน ลักษณะของ มีแรงจูงใจแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความมานะบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่าง ๆ พยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง

2. เป็นผู้ทำงานมีแผน

3. เป็นผู้ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง

2. ลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

1. เป็นผู้ที่ทำงานอย่างไม่มีเป้าหมาย หรือ

2. ตั้งเป้าหมายไปในวิถีที่หลีกเลี่ยงความล้มเหลว อาจจะตั้งเป้าหมายง่ายหรือยาก ตั้งเป้าหมายไว้ง่ายๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผิดหวัง ส่วนพวกที่ตั้งไว้ง่ายเกินไปนั้น เพราะรู้ว่าอาจจะต้องล้มเหลวอีก แต่ล้มเหลวเพราะการทำงานยากรักษาตัวเองได้ดีกว่า

3. เป็นผู้ตั้งระดับความคาดหวังไว้ต่ำ

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542 : 140-141) ได้กล่าวถึง ลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ว่า

1. เป็นผู้ที่มีความบากบั่น พยายาม อดทนเพื่อจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

2. ต้องการงานให้ดีที่สุด โดยเน้นถึงมาตรฐานที่ดีเลิศของความสำเร็จ

3. ชอบความท้าทายของงาน โดยมุ่งงานที่สำคัญให้ประสบผลสำเร็จ

4. ชอบแสดงออกถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับงาน

5. ชอบแสดงถึงความคิดสร้างสรรค์

6. ทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นขั้นตอน และมีการวางแผน

7. ชอบยกเหตุผลมาประกอบคำพูดอยู่เสมอ

8. อยากให้ผู้อื่นยกย่องทำงานเก่ง

เพราะพรณ เปลียนภู (2542 : 325) กล่าวถึงผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. ลักษณะนิสัยเป็นผู้ที่แสดงความกล้าเสี่ยงที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ต้องการเอาชนะอุปสรรค มีความทะเยอทะยาน มีความพยายาม มีกำลังใจที่จะเอาชนะความเบื่อหน่าย และความเหนื่อย

2. ลักษณะทางสังคม คือ ต้องการความมีชื่อเสียงในสังคม

3. ด้านความต้องการ มีความต้องการความสุขสบายทางกาย ความมั่นคงสมบูรณ์และครอบครองสิ่งต่างๆ มากกว่าผู้อื่น

4. เป็นผู้ที่ต้องการทำกิจกรรมให้มีมาตรฐานสูงสุด ต้องการสิ่งต่างๆ ให้ได้ดี และการทำกิจกรรมต่างๆ ให้ได้ดีนั้นเพื่อมาตรฐานสูงส่ง

5. ทศนคติเกี่ยวกับความสำเร็จ พยายามทำสิ่งยากๆ ให้สำเร็จอย่างดี

6. ความเป็นอิสระ เช่น ต้องการความเป็นอิสระในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างรวดเร็ว เป็นตัวของตัวเอง ดำเนินการตามการตัดสินใจของตนเอง ต้องการเป็นคนที่ไม่ไปจากคนอื่น หรือมีสิ่งต่างๆ ที่ไม่เหมือนคนอื่น

7. ความรู้สึกผิด จะรู้สึกไม่สบายใจเนื่องมาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ทำสิ่งใดไม่ได้ดีอย่างที่ตั้งใจ และทำผิด (ถ้าเป็นความรู้สึกผิดด้านอื่น จะพิจารณาว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ)

8. ความต้องการความรู้ อยากได้ความรู้ อยากมีความเข้าใจ และสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ดี

9. จุดมุ่งหมายในชีวิต เป็นผู้มีความหวัง ต้องการความสำเร็จในชีวิต ต้องการรางวัลยิ่งใหญ่ในอนาคตมากกว่ารางวัลเล็กๆ น้อยๆ ที่ได้รับในปัจจุบัน

10. เป็นผู้ที่ให้ความใส่ใจกับความเป็นไปได้ของความสำเร็จในงานที่ทำอยู่ สามารถทำนายสถานการณ์ได้อย่างเฉียบแหลม

11. เป็นผู้ที่ได้รับความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลว

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำข้อสอบ (NT) หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในการทำข้อสอบ (NT) แม้จะยุ่งยากลำบากหรือต้องเผชิญกับอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ พยายามทุกวิถีทางที่ไฝหาคำรู้ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จมุ่งมั่นพยายามที่จะทำให้ดีที่สุดเพื่อบรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้ เห็นความสำคัญต่อการข้อสอบ (NT) มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงจูงใจที่ทำให้คนมุ่งประสิทธิภาพในการทำงานมีความกระตือรือร้นที่จะพยายามทำงานให้ได้ผลดีเยี่ยม พยายามที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยตนเองไม่ว่าจะทำกิจกรรมอะไร คือ มีจิตใจมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง แรงจูงใจประเภทนี้ ได้แก่ ไม่ว่าจะทำกิจกรรมอะไร คือ มีจิตใจมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง แรงจูงใจประเภทนี้ ได้แก่

1. Cognitive Drive หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการที่จะรู้ ต้องการที่จะเข้าใจหรือต้องการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

2. Ego Enhancement Drive หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการรักษาสถานะของตนและสิทธิของตน จากสังคมที่เกี่ยวข้องด้วย

3. Affiliation Drive หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการอยากที่จะเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นซึ่งจะทำให้บุคคลมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แมคเคลแลนด์ (McClelland 1953 : 110 -111) ให้ความหมาย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปได้ดี แข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยมพยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ เกิดความรู้สึกสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จ

แมคเคลแลนด์ ได้สรุปว่า คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบพฤติกรรมของตนและตั้งมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ในการทำงาน
2. เป็นผู้ที่ตั้งวัตถุประสงค์ที่มีโอกาสจะทำได้สำเร็จ 50 - 50 หรือเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงปานกลาง
3. พยายามที่จะทำงานอย่างไม่ย่อถอยจนถึงจุดหมายปลายทาง
4. เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการวางแผนระยะยาว
5. ต้องการข้อมูลผลย้อนกลับของผลงานที่ทำ
6. เมื่อประสบความสำเร็จมักจะอ้างสาเหตุภายใน เช่น ความสามารถและความพยายาม

แมคเคลแลนด์ เชื่อว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสิ่งที่เรียนรู้ การศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ได้พิสูจน์ความคิดเห็นของ แมคเคลแลนด์ เด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ตั้งมาตรฐานความเป็นเลิศในการทำงานและบอกให้ลูกทราบว่า ตนมีความสนใจในสัมฤทธิ์ผลของลูก อบรมลูกให้เป็นบุคคลที่ช่วยตัวเองได้ และส่งเสริมให้เป็นอิสระวิธีการที่ใช้ในการอบรมค่อนข้างจะเข้มงวดให้รางวัลเวลาลูกทำได้สำเร็จตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ และลงโทษถ้าทำไม่ได้แต่ในขณะเดียวกันก็ให้ความรัก ความอบอุ่น และแสดงให้ลูกเห็นว่าที่เข้มงวดก็เพราะความรักลูกอยากให้ลูกมีความสำเร็จ ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า สังคมของเรามีแนวโน้มที่จะมีโครงสร้างไปทางด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากขึ้นเรื่อยๆ เพราะคนในสังคมจะต้องอยู่อย่างต่อสู้ดิ้นรน และต้องการความก้าวหน้าในชีวิต ซึ่งสิ่งจะตัดสินใจได้ก็คือ ประสิทธิภาพการทำงาน

มีนักการศึกษาให้นิยามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แต่ไม่ตรงกับงานวิจัยที่ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีของ จุฬารัตน์ ออบมาลี ผู้วิจัยจึงเลือกใช้นิยามนี้

จุฬารัตน์ ออบมาลี (2553 : 7) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง แม้จะยุ่งยากลำบากหรือต้องเผชิญกับอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ พยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่

ความสำเร็จมุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ เพื่อบรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

กอบชัย โพธินาแค (2546 : 9) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีตามที่ตั้งใจไว้ และมีความพยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่าง ๆ ตลอดจนความพยายามที่จะทำให้ได้ดีกว่าบุคคลอื่น

ทัศนรงค์ จารุเมธีชน (2548 : 11) ให้ความหมาย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความมุ่งมั่นของบุคคลที่จะกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และมีความพยายามที่จะเอาชนะต่อความล้มเหลวต่าง ๆ ตลอดจนความพยายามที่จะทำให้ดีกว่าบุคคลอื่นโดยวัดได้จากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 8) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่เรียนรู้ทางภาษาไทย ให้ประสบความสำเร็จ หรือทำได้ดีกว่าบุคคลอื่น พยายามต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดที่วางไว้ วัดได้จากแบบสอบถามซึ่งนักเรียนเป็นผู้ตอบ

วิมล ประจงจิต (2553 : 10) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จตามที่ตั้งไว้ และมีความสามารถที่จะชนะ ความล้มเหลวต่าง ๆ ตลอดจนความพยายามที่จะทำให้ได้ดีกว่าบุคคลอื่น

ยุทธภูมิ ตรีเถื่อน (2550 : 9) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีตามที่ตั้งใจไว้ และมีความสามารถที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่าง ๆ ตลอดจนความพยายามที่จะทำให้ได้ดีกว่าบุคคลอื่น

วิชา สำราญใจ (2552 : 7) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความพยายามที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้บรรลุถึงผลสำเร็จ โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีความมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จตามความมุ่งหวังที่ตั้งไว้

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำข้อสอบ(NT) หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในการทำข้อสอบ (NT) แม้จะยุ่งยากลำบากหรือต้องเผชิญกับอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ พยายามทุกวิถีทางที่ไฝหาความรู้ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จมุ่งมั่น พยายามที่จะทำให้ดีที่สุดในเพื่อบรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้ เห็นความสำคัญต่อการข้อสอบ (NT) มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

การสร้างเครื่องมือวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำข้อสอบ (NT)

การสร้างเครื่องมือวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สอดคล้อง กอบชัย โพธินาแค (2546 : 46) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ได้สร้างเครื่องมือแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ต่อวิชาภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 15 ข้อ สอดคล้องกับ ยุทธภูมิ ตรีเถื่อน (2550 : 45 - 47) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง สอดคล้อง วิสา สำราญใจ (2552 : 74) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ใช้แบบสอบถามความคิดเห็น ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ตัวเลือก ตามแบบของ ลิเคิร์ต คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด 9 ข้อ สอดคล้อง พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 98 - 99) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 โดยการวิเคราะห์หุ้ระดับ ซึ่งได้ศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้แบบวัดแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง สอดคล้อง วิมล ประจงจิตร (2553 : 112) ได้วัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้แบบวัดมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 10 ข้อ สอดคล้อง จุฬารัตน์ ออบมาลี (2553 : 55-58) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยใช้ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด 10 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 15 นาที สอดคล้อง ทศณรงค์ จารุเมธีชน (2548 : 105 - 106) ได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ

จากการศึกษาเกี่ยวกับการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำแบบทดสอบ (NT) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำแบบทดสอบ (NT) ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยประยุกต์มาจากแบบสอบถาม ของ จุฬารัตน์ ออบมาลี (2553 : 107 - 120) เป็นแบบสอบถามที่ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ข้อ

ความสัมพันธ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับคะแนนการสอบ (NT)

จากการประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับคะแนนการสอบ (National Test : NT) ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับคะแนนการสอบ (National Test : NT) โดยตรง แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวน 3 เรื่อง นอกนั้นเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จำนวน 4 เรื่อง รวมงานวิจัยทั้งหมด 7 เรื่อง ดังนี้

กอบชัย โพธินาแคะ (2546 : 79) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 810 คน สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis with Q Statistic) ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางอ้อม .023 อิทธิพลรวม .023 โดยส่งผ่าน ตัวแปรเจตคติ อัตมโนทัศน์ ความตั้งใจเรียน

ทัศนรงค์ จารุเมธิช (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเลย : การวิเคราะห์เชิงสาเหตุพระระดับโดยใช้โมเดลระดับลดหลั่นเชิงเส้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโปรแกรมวิชา วิทย-คณิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดเลย จำนวน 666 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 3 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของนักเรียน แบบทดสอบความถนัดด้านคำนวณ แบบทดสอบความถนัดด้านเหตุผล และแบบทดสอบความถนัดด้านมิติสัมพันธ์ ฉบับที่ 3 ประกอบด้วย แบบวัดเจตคติ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดพฤติกรรมการเรียน แบบสอบถามความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การส่งเสริมการเรียนรู้ปกครอง คุณภาพการสอนของครู พฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีอิทธิพลทางตรง 0.1056 และอิทธิพลรวม 0.1056 ค่าคงที่อิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001

ยุทธภูมิ ดรเถื่อน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 336 คน จากโรงเรียน 21 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้มี 2 ชนิด ได้แก่ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และแบบวัดปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณและการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยวิธีพี เอ คิว ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุโดยทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอิทธิพลทางตรง .165 อิทธิพลทางอ้อม .327 อิทธิพลรวม .492 อิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านตัวแปรความถนัดทางภาษา

วิชา สำราญใจ (2552 : 126) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2551 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 400 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพียร์สัน การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ใช้เทคนิควิธีการคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่ สัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์โดยวิธี Enter ดูตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ นำไปสร้างสมการ พยากรณ์ โดยวิธี Stepwise ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.550$) และตัวแปรแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนน มาตรฐาน (Beta) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีค่า Beta สูงสุด (Beta = 0.316)

จุฬารัตน์ ออบมาลี (2553 : 79) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการประเมินคุณภาพ ระดับชาติ วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน แบบวัดเจตคติต่อวิชา คณิตศาสตร์ แบบวัดคุณภาพการสอนของครู และแบบวัดมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งมีค่า อำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .24 ถึง .59, .32 ถึง .72, .21 ถึง .63, .34 ถึง .63 ตามลำดับ ค่า ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .76, .80, .71 และ .83 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การ วิเคราะห์เส้นทางแบบพี เอ แอล (Path Analysis with LISREL) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้าน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผ่านตัวแปร มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง โดยมีอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.19 อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.24 ผลรวมอิทธิพล .043

พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 129) ได้ศึกษาปัจจัยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 โดยการวิเคราะห์พหุระดับ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 614 คน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้น 669 คน จากโรงเรียน 55 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 สถิติ วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย วิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel analysis) ผลวิจัย พบว่า ตัวแปร แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .558 และมีอิทธิพลต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($t = 3.8520$) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ 0.1150

วิมล ประจงจิตร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวแปรอิทธิพลทางอ้อม โดยไม่มีอิทธิพลทางตรง แต่มีอิทธิพลทางอ้อม 0.717 มีอิทธิพลรวม 0.717 โดยส่งผ่านเวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม มีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.673 ส่งผ่านเจตคติต่อการเรียนมีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.370 ส่งผ่านความตั้งใจเรียน มีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.273

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นปัจจัยระดับนักเรียนที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบ (National Test : NT) ในโรงเรียนที่คะแนนค่าเฉลี่ยสูงและโรงเรียนที่คะแนนเฉลี่ยต่ำ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบ (NT)

ตาราง 7 แสดงความสัมพันธ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับคะแนนการสอบ (NT)

ชื่อผู้วิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	สถิติ	DE	IE	TE
กอบชัย โพธินาแค	810 คน	Path Analysis	-	0.023	0.023
ยุทธภูมิ ดรเถื่อน	614 คน	Path Analysis	0.165	0.327	0.492
วิมล ประจงจิตร	400 คน	Multilevel analysis	-	0.717	0.717
จุฬารณย์ อบมาลี	100 คน	Path Analysis	0.019	0.024	0.043
ทัศนรงค์ จารุเมธี	666 คน	Path Analysis	0.1056	0.1305	0.2361

1.3 เจตคติต่อการเรียน

ทฤษฎีองค์ประกอบของเจตคติ (Attitude Components)

ได้มีนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2541 : 396 - 397) ได้กล่าวว่า เจตคติจะถูกมองว่าประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก หรือความรู้ เจตคติของคนที่มิต่อสิ่งใด จะต้องประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นประการแรก ตั้งแต่การรับรู้สิ่งนั้นคืออะไร มีความรู้ใน

รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นประการแรก ตั้งแต่การรับรู้สิ่งนั้นคืออะไร มีความรู้ในรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด รู้ว่าสิ่งนั้นมีคุณมีโทษ หรือ “ดี” “เลว” อย่างไร ที่จะช่วยเราตัดสินใจ “จริง” “ไม่จริง” หรือ “ดี” “เลว” ได้องค์ประกอบทางด้านความรู้จึงสำคัญมากในแง่ของการมีเจตคติและการเปลี่ยนเจตคติ

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากของเจตคติ เพราะเป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงอารมณ์ ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่า “ชอบ” หรือ “ไม่ชอบ” “พอใจ” หรือ “ไม่พอใจ” สิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด เศรษฐและ ครัทฟีลด์ เชื่อว่า เจตคตินั้นจะมีองค์ประกอบของความรู้และองค์ประกอบของความรู้สึก ซึ่งต่างจากความเชื่อ เพราะเจตคตินั้นมีส่วนประกอบของการประเมินคุณค่าอยู่ในตัว ส่วนความเชื่อนั้น ไม่มีส่วนประกอบของการประเมิน

3. องค์ประกอบทางด้านความพร้อมที่จะกระทำ เมื่อคนมีความรู้เชิงประเมิน และมีความรู้สึกชอบพอ หรือไม่ชอบพอสู่สิ่งใดแล้วสิ่งที่ตามมาก็คือความพร้อมที่จะกระทำในทางใดทางหนึ่งที่สอดคล้องกับความรู้สึกต่อสิ่งนั้น

Freeman (อ้างถึงใน จุฬารัตน์ อบรมาสี, 2553, : 25) ตามแนวความคิดได้เสนอองค์ประกอบของเจตคติไว้เป็น 3 ประการ คือ

1. เจตคติสามองค์ประกอบ นักจิตวิทยาทุกกลุ่มนี้เสนอว่า เจตคติประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังนี้

1.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเรานั้น ๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปความและรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินสิ่งเรานั้น ๆ

1.2 ด้านความรู้สึก (Affective Component or Feeling Component) เป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึกซึ่งถูกเร้าจากการรู้นั้น เมื่อเราเกิดรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว จะทำให้เราเกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดี ถ้าเรารู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ไม่ดี เราจะไม่ชอบหรือไม่พอใจในสิ่งนั้นซึ่งความรู้สึกนี้เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะเปลี่ยนแปลงได้ยากมาก ไม่เหมือนกับความจริง (Facts) ต่าง ๆ ซึ่ง จะเปลี่ยนแปลงได้ง่ายว่า ถ้ามีเหตุผลเพียงพอ

1.3 ด้านพฤติกรรมหรือการกระทำ (Action Tendency or Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนองสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้านทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับจากการประเมินผลพฤติกรรมที่แสดงออกมาจะมีความสอดคล้องกับความรู้สึกนั้น

ลักษณะของเจตคติ

พะยอม ดันมณี (อ้างถึงใน จุฬารัตน์ อบรมาสี, 2553 : 25) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ ดังนี้

1. เจตคติกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เมื่อบุคคลมีความรู้สึกและมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราจะรู้ได้ด้วยการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมา อาจจะแสดงออกมาด้วยคำพูด ด้วยสีหน้าหรือท่าทางก็ได้

2. เจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน บุคคลอาจมีความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะซับซ้อนมาก เช่น เรารู้ว่าเพื่อนเรคนหนึ่งชอบเที่ยว เพราะเห็นเขาไปทัศนศึกษาอยู่เรื่อย แต่ถ้าเราได้เข้าช้กชนอาจพบว่าเขามีข้อแม้มากมาย เช่น จะไปถ้าเพื่อนคนนั้นไปด้วย จะไปถ้ารถที่ไปมีห้องน้ำพร้อมอยู่ในรถ ซึ่งเจตคติเหล่านี้ถ้าเรามองเพียงผิวเผินจะไม่พบพฤติกรรมหลายอย่างที่แฝงอยู่ในพฤติกรรมใหญ่

3. เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะเป็นไปในทางดีหรือไม่ดีก็ตาม เป็นสิ่งที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าสภาพแวดล้อมและเหตุการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป เจตคติของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงจากเจตคติที่ยอมรับไปสู่เจตคติที่ไม่ยอมรับหรือจากเจตคติที่ยอมรับก็ได้

ความหมายของเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ได้มีผู้ให้ความหมายของเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

สถิรพร เขาว์ชัย (2553 : 5) กล่าวว่า เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนซึ่งสามารถวัดได้ด้วยแบบวัดเจตคติ ต่อการเรียน

กอบชัย โพธินาแคะ (2546 : 8) กล่าวว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทย หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อวิชาภาษาไทย ซึ่งอาจเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

ทัศนรงค์ จารุเมธีชน (2548 : 10) กล่าวว่า เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็น อารมณ์และท่าที ที่มีต่อเนื้อหาวิชา การสอนของครู ความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับต่อวิชาคณิตศาสตร์ โดยการแสดงออกในรูปแบบของความพึงพอใจ สนับสนุนเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ชอบ หรือไม่ชอบ ในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นทางบวก หรือทางลบ หรือความรู้สึกเป็นกลาง วัดจากแบบวัดเจตคติวิชาคณิตศาสตร์

ยุทธภูมิ ตรีเถื่อน (2550 : 9) กล่าวว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทย หมายถึงความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทยซึ่งอาจเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

วิชา ส้าราญใจ (2552 : 7) กล่าวว่า เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ของแต่ละบุคคลที่แสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อการเรียน การถอยหนี หรือการเข้าหา ต่อด้านในวิชาคณิตศาสตร์ เช่น รัก เกลียด ไม่ชอบมากหรือน้อยเพียงใดต่อวิชาคณิตศาสตร์

จุฬารภณ์ ออบมาลี (2553 : 8) กล่าวว่า เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวเป็นตัวกำหนดและส่งผลให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมตอบสนองที่มีทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางบวกและทางลบ คือ ชอบใจ พอใจ หรือในทางลบ คือ ไม่ชอบ ไม่พอใจ

วิมล ประจงจิตร (2553 : 10) กล่าวว่า เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ ความรู้สึกดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในการสนองต่อวิชาวิทยาศาสตร์ วัดได้จากแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 8) กล่าวว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง ความคิดเห็น หรือความรู้สึกของจิตใจและอารมณ์ต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทย ซึ่งอาจจะเป็นทางบวกหรือทางลบ ความรู้สึกดังกล่าวเป็นตัวกำหนดให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในการสนองต่อวิชาภาษาไทยสามารถวัดได้จากแบบสอบถามซึ่งนักเรียนเป็นผู้ตอบ จากความหมายที่นักการศึกษาได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าเจตคติต่อการเรียน วิชาภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึกและอารมณ์ต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับต่อวิชาภาษาไทย โดยแสดงพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นทางบวกหรือทางลบ เป็นตัวกำหนดให้แสดงพฤติกรรมในการสนองการเรียนมีทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางบวก คือ ชอบ พอใจ หรือในทางลบ คือ ไม่ชอบ ไม่พอใจ

การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

สถิรพร เชาวนชัย (2553: 26) ใช้แบบสอบถาม เจตคติต่อการเรียน ของครูจากงานวิจัยของ ศรีนวล วรรณสุธี และ ชญานิชฐ์ พุกเถื่อน โดยมุ่งวัดพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 12 ข้อ สอดคล้องกับ ยุทธภูมิ ดรเถื่อน (2550 : 99) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรแรงเจตคติต่อวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบวัดเป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ไม่แน่ใจ ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด 15 ข้อ สอดคล้อง พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 99) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 โดยการวิเคราะห์หุระดับ ซึ่งได้ศึกษาเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 15 ข้อ สอดคล้อง จุฬารณีย์ ออบมาลี (2553 : 118) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยใช้แบบสอบถามเป็นแบบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด 10 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 15 นาที สอดคล้อง วิชา สำราญใจ (2552 : 74) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1

ใช้แบบสอบถามความคิดเห็น ด้าน เจตคติของแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ตัวเลือก ตามแบบของ ลิเคิร์ต คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด 9 ข้อ สอดคล้อง กอบชัย โพธินาแค (2546 : 46) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ได้สร้างเครื่องมือแบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 15 ข้อ สอดคล้อง วิมล ประจงจิตร (2553 : 105) ได้วัดเจตคติต่อการเรียนโดยใช้แบบวัดมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ใช้จริง 10 ข้อ สอดคล้อง ทศณรงค์ จารุเมธีชน (2548 : 104) ได้สร้างแบบสอบถามบรรยากาศในชั้นเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อการให้คะแนนแบบสอบถามแบ่งออกเป็นข้อความด้านนิมมานและข้อความด้านนิเสธการให้คะแนนด้านนิมมาน คือ 5 4 3 2 และ 1 ตามระดับความคิดเห็น ส่วนการให้คะแนนด้านนิเสธให้คะแนนกลับกันกับด้านนิมมาน

จากศึกษาเกี่ยวกับการวัดเจตคติต่อการเรียน ที่กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกการวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการ ใช้แบบสอบถามตามวิธีของ Likert ชนิดประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดย ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามจากงานวิจัย ของจุฬารัตน์ ออบมาลี (2553 :107 -120) จำนวน 10 ข้อ

ความสัมพันธ์เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยกับคะแนนการสอบ (NT)

จากการประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยกับคะแนนการสอบ (National Test : NT) ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยโดยตรงเกี่ยวกับ เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยกับคะแนนการสอบ (National Test : NT) แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวนงานวิจัย 3 เรื่อง นอกนั้นเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และงานวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบ O-NET จำนวน 4 เรื่อง รวมงานวิจัยทั้งหมด 7 เรื่อง ดังนี้

กอบชัย โพธินาแค (2546 : 79) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 810 คน สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis with Q Statistic) ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยโดยมีอิทธิพลทางอ้อม .006 อิทธิพลรวม .006 โดยส่งผ่านตัวแปรรูปแบบการเรียนแบบหลักเลียง

สถิรพร เซาว์ชัย (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคะแนน O-NET ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยปัจจัยเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ ผลการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง ตัวแปรเจตคติต่อการเรียนเป็นตัวแปรที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า 0.574 และค่ากำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ 0.330 และตัวแปรเจตคติ มีค่า มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ β เท่ากับ -0.079 ค่า t เท่ากับ -1.173 ค่า Sig เท่ากับ $.242$

จุฬารัตน์ ออบมาลี (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการประเมินคุณภาพระดับชาติ วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการประเมินคุณภาพระดับชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศรีสะเกษ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน แบบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ แบบวัดคุณภาพการสอนของครู และแบบวัดมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ $.24$ ถึง $.59$, $.32$ ถึง $.72$, $.21$ ถึง $.63$, $.34$ ถึง $.63$ ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ $.76$, $.80$, $.71$ และ $.83$ ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เส้นทางแบบพี เอ แอล (Path Analysis with LISREL) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยมีอิทธิพลทางตรง 0.08 ผลรวมอิทธิพล 0.08

ทัศนรงค์ จารุเมธีชน (2548 : 196) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเลย : การวิเคราะห์เชิงสาเหตุพหุระดับโดยใช้โมเดลระดับลดหลั่นเชิงเส้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโปรแกรมวิชา วิทย-คณิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดเลย จำนวน 666 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 3 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของนักเรียน แบบทดสอบความถนัดด้านจำนวน แบบทดสอบความถนัดด้านภาษาเหตุผลและแบบทดสอบความถนัดด้านมิติสัมพันธ์ ฉบับที่ 3 ประกอบด้วย แบบวัดเจตคติแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดพฤติกรรมการเรียน แบบสอบถามความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง คุณภาพการสอนของครู พฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์ ผลวิจัยพบว่า ตัวแปรเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง 0.1198 และอิทธิพลทางอ้อม 0.0775 อิทธิพลรวม 0.1973 ($R^2 = 0.1871$)

พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 129) ได้ศึกษาปัจจัยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 โดยการวิเคราะห์หุระดับ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 614 คน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้น 669 คน จากโรงเรียน 55 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 สถิติ วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย วิเคราะห์หุระดับ (Multilevel analysis) ผลวิจัยพบว่า ตัวแปร เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .385 ถึง .753 และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.6370$) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ 0.0806

ยุทธภูมิ ดรเถื่อน (2550 : 73) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 336 คน จากโรงเรียน 21 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ มี 2 ชนิด ได้แก่ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และแบบวัดปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ สหสัมพันธ์พหุคูณและการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยวิธีพี เอ คิว ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอิทธิพลทางตรง 0.127 อิทธิพลรวม 0.217

วิชา สาราญใจ (2552 : 126) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2551 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 400 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ใช้เทคนิควิธีการคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่สัมพันธ์ กับตัวแปรเกณฑ์โดยวิธี Enter ดูตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ นำไปสร้างสมการพยากรณ์ โดย วิธี Stepwise ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ตัวแปรเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์ทางบวก กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิมล ประจงจิตร (2553 : 150) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเรียน ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เจตคติต่อการเรียน มีอิทธิพลทางตรง 1.279 อิทธิพลทางอ้อม 0.279 อิทธิพลรวม 1.558 ซึ่งมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เจตคติต่อการเรียนเป็นปัจจัยระดับนักเรียนที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบ (National Test : NT) ในโรงเรียนที่คะแนนค่าเฉลี่ยสูงและโรงเรียนที่คะแนนเฉลี่ยต่ำ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกตัวแปรเจตคติต่อการเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบ (NT)

ตาราง 8 แสดงความสัมพันธ์เจตคติต่อการเรียนกับคะแนนการสอบ (NT)

ชื่อผู้วิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	สถิติ	DE	IE	TE
กอบชัย โพธินาแค	810 คน	Path Analysis		0.006	0.006
ยุทธภูมิ ดรเถื่อน	614 คน	Path Analysis	0.127	-	0.127
จุฬารัตน์ ออบมาลี	100 คน	Path Analysis	0.08	-	0.008
ทัศนรงค์ จารุเมธีชน	600 คน	Path Analysis	0.1198	0.775	0.1973
วิมล ประจงจิตร	400 คน	Path Analysis	1.279	0.279	1.558

ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางบ้าน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางบ้าน

ครอนบาค (Cronbach, 1977 : 32) เห็นว่า ทักษะทางปัญญาของเด็กเริ่มเกิดขึ้นภายในครอบครัว และครอบครัวยังเป็นพลังสำคัญในช่วงการศึกษาในโรงเรียนของเด็ก สำหรับนักจิตวิทยาลักษณะสำคัญที่สุดของครอบครัวไม่ใช่ฐานะของพ่อแม่หรือระดับการศึกษา แต่เป็นลักษณะทางจิตวิทยาภายในครอบครัว

ซอง และแฮตตี (Song and Hattie, อ้างถึงใน วิมล ประจงจิตร 2553 : 52) กล่าวว่า คุณลักษณะทางจิตวิทยาในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมและความคาดหวัง

กิจกรรมภายในบ้าน ความสนใจเกี่ยวกับการเรียน การให้รางวัลและการลงโทษของพ่อแม่ที่มีต่อเด็ก จะมีผลทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนไทย, 2554 : 50 - 51) ได้เสนอแนะขั้นตอนที่บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองจะช่วยให้นักเรียน เรียนดีขึ้น ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน โดยการพูดคุยกับนักเรียนเพื่อจะได้หาข้อมูลดูว่า นักเรียนมีความวิตกกังวล หรือมีปัญหาต่อกิจกรรมที่โรงเรียนหรือไม่

2. ไปพบครู เพื่อจะได้ช่วยกันแก้ปัญหา

3. จัดสิ่งแวดล้อมที่บ้าน เช่นการจัดสถานที่ทำการบ้านให้นักเรียน

นักเรียนจะเรียนดีขึ้นอย่างมากทีเดียว ”

ถิรพันธ์ อนุวัชรศิริวงศ์ (2532 : 102) ที่กล่าวว่า “ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองให้การสนับสนุนนักเรียน นักเรียนจะดีขึ้นอย่างมากทีเดียว”

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางบ้าน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านเป็นสิ่งกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างยิ่งยั้ง

ความหมายของสภาพแวดล้อมทางบ้าน

กรวิภา สวนบุรี (2546 : 10) สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้าน หมายถึง สภาพแวดล้อมในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ วัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ ตลอดจนด้านสภาพที่อยู่อาศัย

กอบชัย โพธิ์นาแค (2546 : 9) สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้าน หมายถึง บรรยากาศ กิจกรรม หรือสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนภายในบ้านหรือชุมชน เช่น การจัดมุมหนังสือภายในบ้าน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

จารุวรรณ เข้าทา (2546 : 9) สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้าน หมายถึง สภาพแวดล้อมในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง ด้านที่อยู่อาศัย ภาระหน้าที่ทางบ้านที่นักเรียนต้องรับผิดชอบ

มณิกา เรื่องสินชัยวานิช (2551 : 11) สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้าน หมายถึง สภาพแวดล้อมในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง ด้านที่อยู่อาศัย ภาระหน้าที่ทางบ้านที่นักเรียนต้องรับผิดชอบ

วิมล ประจงจิตร (2553 : 9) สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้าน หมายถึง สภาพแวดล้อมในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านฐานะ เศรษฐกิจ ด้านสภาพที่อยู่อาศัย วัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

เยาวลักษณ์ ศรีสุนนท์ (2552 : 8) สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวด้านฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพผู้ปกครอง ด้านที่อยู่อาศัย ภาระหน้าที่ทางบ้านที่นักเรียนรับผิดชอบ

สุขฤกษ์ ตีโนนไทย (2554 : 11) สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้าน หมายถึง สภาพแวดล้อมในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ด้านสภาพที่อยู่อาศัย วัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียน

สาวิตรี อยู่สุขุม (2553 : 9) สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้าน หมายถึง บรรยากาศ กิจกรรม หรือสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อปัญญาของนักเรียนภายในบ้านหรือชุมชน เช่น การจัดให้มีที่การอ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

จากความหมายของสภาพแวดล้อมทางบ้าน ที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้าน หมายถึง สภาพแวดล้อมในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ด้านสภาพที่อยู่อาศัย อาชีพผู้ปกครอง ภาระหน้าที่ทางบ้านที่นักเรียนรับผิดชอบ และสภาพแวดล้อมในชุมชนของนักเรียนที่ส่งผลต่อปัญญา

การสร้างเครื่องมือวัดสภาพแวดล้อมทางบ้าน

กรวิภา สนวนบุรี (2546 : 57) ได้วัดสภาพแวดล้อมทางบ้านโดยใช้แบบวัดมาตรฐานวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ใช้จริง 15 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับ กอบชัย โพธินาแค (2546 : 50) ได้สร้างแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ส่งผลต่อปัญญาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตรฐานวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ใช้จริง 10 ข้อ สอดคล้อง จารุวรรณ เอ้าทา (2546 : 34) ได้สร้างแบบวัดสภาพแวดล้อมทางบ้าน เป็นแบบมาตรฐานวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด นำมาใช้จริง 15 ข้อ สอดคล้อง วิภา มิ่งเมือง (2549 : 68 - 69) ได้สร้างแบบวัดแบบมาตรฐานวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ วัด 11 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวม 110 ข้อ ซึ่งมีด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านรวมอยู่ด้วย สอดคล้อง มณีภา เรื่องสินชัยวานิช (2551 : 81) ได้สร้างแบบวัดสภาพแวดล้อมทางบ้าน เป็นแบบมาตรฐานวัดแบบประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 15 ข้อ สอดคล้อง สุขฤกษ์ ตีโนนไทย (2554 : 110) ได้วัดสภาพแวดล้อมทางบ้านโดยใช้แบบวัดมาตรฐานวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 10 ข้อ สอดคล้อง สาวิตรี อยู่สุขุม (2553 : 60) ได้วัดสภาพแวดล้อมทางบ้านโดยใช้แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ส่งผลต่อปัญญา เป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด สร้างไว้จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 10 นาที สอดคล้อง วิมล ประจงจิต (2553 : 112) ได้วัดสภาพแวดล้อมทางบ้านโดยใช้แบบวัดมาตรฐานวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 10 ข้อ สอดคล้อง เขียวลักษณ์ ศรีสุนนท์ (2552 : 53) ได้สร้างแบบวัดสภาพแวดล้อมทางบ้าน เป็นเครื่องมือเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ

จากการสร้างเครื่องมือวัดสภาพแวดล้อมทางบ้านข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การสร้างเครื่องมือวัดสภาพแวดล้อมทางบ้าน สร้างได้หลายชนิด เช่น แบบวัด แบบสอบถาม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางบ้าน ซึ่งเป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

ความสัมพันธ์สภาพแวดล้อมทางบ้านกับคะแนนการสอบ (NT)

จากการประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางบ้าน กับคะแนนการสอบ (National Test :NT) ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางบ้านกับคะแนนการสอบ (National Test : NT) มีงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวน 3 เรื่อง นอกนั้นเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 2 เรื่อง รวมงานวิจัยทั้งหมด 5 เรื่อง ดังนี้

กอบชัย โพรินาแคะ (2546 : 79) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 810 คน สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis with Q Statistic) ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางบ้าน มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย อิทธิพลทางตรง 0.027 มีอิทธิพลรวม 0.027

สาวิตรี อยุ่สุ่ม (2553 : 101) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อทักษะการอ่านและการเขียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบ 3 ฉบับ แบบสอบถาม 1 ฉบับ และแบบวัด 9 ฉบับสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง(Path Analysis) โดยวิธี พีเอคิว (Path Analysis with Q Statistic) ผลการวิจัย พบว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะการอ่านและการเขียนวิชาภาษาไทย อิทธิพลทางตรง 0.129 อิทธิพลรวม 0.129

สุทธกษ ติโนนโพธิ์ (2554 : 149) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำนวน 405 คน จากโรงเรียน 19 โรงเรียนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางบ้าน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา

วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 มีอิทธิพลทางตรง 0.735 อิทธิพลรวม 0.735

เยาวลักษณ์ ศรีสุนนท์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 630 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบ 3 ฉบับ และแบบวัด 7 ฉบับ ได้แก่ ความตั้งใจเรียน เจตคติต่อวิชาภาษาไทย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตน สภาพแวดล้อมทางบ้าน บรรยากาศในชั้นเรียนและความเอาใจใส่ผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่น .85 .84 .64 .84 .72 .70 และ .87 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์หาสาเหตุหรือวิเคราะห์เส้นทาง Path Analysis ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปร สภาพแวดล้อมทางบ้าน เป็นตัวแปรที่เป็นสาเหตุทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยส่งผ่าน ความตั้งใจ อิทธิพลทางตรง 0.13 อิทธิพลทางอ้อม 0.02 มีอิทธิพลรวม 0.15 และตัวแปรมโนภาพเกี่ยวกับตน มีอิทธิพลทางอ้อม 0.01 อิทธิพลรวม 0.01

วิมล ประจงจิตร (2553 : 149) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางบ้าน ที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 สภาพแวดล้อมทางบ้าน มีอิทธิพลทางอ้อม เท่ากับ 0.735 อิทธิพลรวม 0.735 ซึ่งมีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านความรู้พื้นฐานเดิม มีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 2.974 และส่งผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.3

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านเป็นปัจจัยระดับนักเรียนเรียนที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test : NT) ในโรงเรียนที่คะแนนเฉลี่ยสูงและโรงเรียนที่คะแนนเฉลี่ยต่ำ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกตัวแปร สภาพแวดล้อมทางบ้าน เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test : NT)

ตาราง 9 แสดงความสัมพันธ์สภาพแวดล้อมทางบ้านกับคะแนนการสอบ (NT)

ชื่อผู้วิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	สถิติ	DE	IE	TE
กอบชัย โพรธินาแค	810 คน	Path Analysis	0.027	-	0.027
สาวิตรี อยู่สุขุม	370 คน	Path Analysis	0.129	-	0.129
สุขฤกษ์ ดีโนนไทย	405 คน	Path Analysis	0.735	-	0.735
เยาวลักษณ์ ศรีสุนทร	630 คน	Path Analysis	0.013	0.002	0.015
วิมล ประจงจิตร	400 คน	Path Analysis	-	0.735	0.735

ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

ความหมายความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นชีวิตเด็ก โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นตัวจักรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อตัวเด็กอย่างยิ่ง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในเรื่องความสำเร็จในการศึกษาของเด็กอยู่ไม่น้อย ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการศึกษาของเด็ก มีนักการศึกษาให้คำนิยามต่างๆ ดังนี้

กอบชัย โพรธินาแค (2549 : 8) ให้ความหมายว่า ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองของนักเรียนแสดงออกมาในด้านการสอดส่องดูแลส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องการเรียนรู้ของนักเรียน

พิมพ์ประภา อธิภูมิต (2551 : 8) กล่าวว่า ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้ปกครองให้การสนับสนุน ส่งเสริมในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียนภาษาไทย การอ่านหนังสือและการทำการบ้านของนักเรียน วัดได้จากแบบสอบถามที่นักเรียนเป็นผู้ตอบ

วิชา ส้าราญใจ (2552 : 7) ให้ความหมายว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร เช่น จ้างครูสอนพิเศษนอกเวลาเรียน สอนการบ้าน นำแบบฝึกที่แปลกใหม่ให้ฝึกการให้รางวัล เป็นต้น

เกล้า จักทอง (2553 : 9) ให้ความหมายว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมของผู้ปกครอง หมายถึง การส่งเสริมการเรียนรู้ของทางครอบครัว ค่าที่ได้วัดจากการส่งเสริมการเรียนรู้ของครอบครัว ซึ่งเกี่ยวกับการกระทำหรือกิจกรรมของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองที่ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

พินดา หมื่นชานา (2553 : 7) ให้ความหมายว่า การสนับสนุนของผู้ปกครองให้นักเรียนได้รับโอกาสในการเรียนและพัฒนาการเรียน การเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน การให้ความรู้เพิ่มเติม การเสริมกำลังใจการจัดหาอุปกรณ์การเรียนหรือหนังสือต่างๆ ซึ่งสามารถวัดได้จากนักเรียนตอบสอบถาม

ยุทธภูมิ ดรเถื่อน (2550 : 9) ให้ความหมายว่า ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง หมายถึง พฤติกรรมของผู้ปกครองของนักเรียนแสดงออกในด้านการดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องการเรียนของนักเรียน

สาวิตรี อยู่สุข (2553 : 9) ให้ความหมายว่า ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองของนักเรียนแสดงออกในด้านการสอดส่องดูแลส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องการเรียนของนักเรียน

สทิพร เซวานชัย (2553 : 6) ให้ความหมายว่า ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองของนักเรียนแสดงออกในด้านการดูแลสนับสนุนในเรื่องการเรียนของนักเรียน ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยแบบสอบถามความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียน หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมสนับสนุนด้านการเรียน การอ่านหนังสือและการทำการบ้าน ความเอาใจใส่ติดตามผลการเรียนของนักเรียน การเสริมกำลังใจในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียน หรือหนังสือต่างๆ

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียน

นัยนา จันตะเสน (อ้างถึงใน พิมพ์ประกษา อรัญมิตร, 2553 : 46) ได้กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนไว้ดังนี้

1. พ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องให้ความรัก ความเอาใจใส่ สนใจการเรียนและเข้าใจนักเรียนอย่างเพียงพอ
2. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรเลือกรายการในการดูโทรทัศน์และภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับนักเรียน และแบ่งเวลาในการดูโทรทัศน์ให้เป็นสัดส่วน
3. หาโอกาสพานักเรียนไปเที่ยวพักผ่อน และให้มีโอกาสได้พบเห็นสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นการพักผ่อนแล้วยังเป็นการไปทัศนศึกษาด้วย
4. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรจัดหาหนังสือที่มีประโยชน์เหมาะสมสำหรับวัยของนักเรียนให้นักเรียนได้อ่าน

กรมวิชาการ (2545 : 4 - 16) กล่าวถึง การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเป็นอย่างมาก โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนด

บทบาทของ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้หลาย มาตรา ที่สำคัญคือ

มาตรา 8 (2) การจัดการศึกษาได้ยึดหลักสังคมมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา

มาตรา 9 (6) การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ได้ยึดหลัก “การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน”

มาตรา 24 (6) การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 58 (2) ให้ครอบครัว ชุมชน มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

นพชัย วงศ์บุญ (2548 : 27) กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพ ภายนอก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในมาตรฐานที่ 14 กล่าวถึงสถานศึกษาจะต้องส่งเสริม ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน
3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนสม่ำเสมอ
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

นัยนา จันตะเสน (2548 : 37) สรุปเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุน และส่งเสริมการเรียนรู้ว่า พ่อแม่ผู้ปกครองอาจช่วยครูส่งเสริมการเรียนการสอนเมื่อนักเรียนอยู่ที่ บ้านได้ โดยการจัดสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ทางบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม เอาใจใส่ในการเรียนและจัดหาวัสดุ สื่อการศึกษา อันจะเป็น ประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียน

การสร้างเครื่องมือวัดความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

วนิดา เหลี่ยมศรี (2538 : 58 - 60) พบว่า แบบวัดที่สร้างตามแนวของลิเคอร์ท จะ เป็นแบบวัดที่นักเรียนรู้จัก มีความคุ้นเคยมากกว่าแบบวัดวิธีอื่น เพราะเป็นแบบวัดที่นักเรียน สามารถเลือกตอบได้ค่อนข้างตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง เมื่อนำไปหาค่าสหสัมพันธ์กับคะแนน สอบทำให้มีค่าสูง และวิธีการสร้างแบบวัดตามแนวคิดของลิเคอร์ทจะไม่ยุ่งยากแต่ให้คุณภาพดี ในทุก ๆ ด้านการสร้างแบบวัดเจตคติตามแนวของลิเคอร์ท การสร้างแบบวัดเจตคติตามแนวคิด ของลิเคอร์ทนี้ สร้างขึ้นโดย Renis Likert (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526 : 27 - 29) กระบวนการ สร้างแบบวัดคือ สร้างข้อความ (Attitude Statement) ขึ้นมาหลาย ๆ ข้อ ให้ครอบคลุมเรื่องที่จะ วัด ขณะเดียวกันต้องพิจารณาให้ข้อความเหล่านั้นเป็นข้อความที่ตามเกี่ยวกับความรู้สึก ความ เชื่อ หรือความตั้งใจที่จะทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งของผู้ตอบ ไม่ใช่ถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และคำนึงถึง ข้อให้เลือกตอบ ซึ่งต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาในข้อความของข้อนั้น ข้อให้เลือกตอบมี 5 หัวข้อ ซึ่ง

จะมีระดับตรงกลางเพื่อเป็นจุดสมดุล สอดคล้องกับ กอบชัย โพธินาแค (2546 : 50) ได้สร้างแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ส่งผลต่อปัญญาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ไข่วจริง 10 ข้อ สอดคล้องกับ ยุทธภูมิ ตรีเถื่อน (2550: 60) ได้สร้างแบบวัดด้านความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง เป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ สอดคล้องกับ วิชา สำราญใจ (2552 : 74) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ใช้แบบสอบถามความคิดเห็น ด้าน เจตคติของแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ตัวเลือก ตามแบบของ ลิเคิร์ต คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด 9 ข้อ สอดคล้องกับ พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 98) ที่สร้างแบบวัด ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง เป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 15 ข้อ และ สอดคล้องกับ นายเกล้า จักทอน (2553: 77) ที่สร้างแบบวัดความเอาใจใส่ผู้ปกครองเป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 20 ข้อ สอดคล้องกับ สาวิตรี อยู่สุขุม (2553 : 60 - 61) การวัดความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้แบบสอบถาม การวัดความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด สร้างไว้จำนวน 14 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 10 นาที สอดคล้องกับ สติรพร เขาวนชัย (2553 : 26) ได้ใช้แบบสอบถามความเอาใจใส่ของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน สอดคล้องกับ พนิดา หมื่นชานา (2553 : 58) ได้สร้างแบบสอบถามบรรยากาศในชั้นเรียนได้ปรับปรุงมาจากแบบวัดบรรยากาศในชั้นเรียนของ บัญชา แสนทวี (2539) เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากการสร้างเครื่องมือวัด ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การสร้างเครื่องมือความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ ได้หลายชนิด เช่น แบบวัด แบบสอบถาม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ความสัมพันธ์ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้กับคะแนนการสอบ (NT)

จากการประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ กับคะแนนการสอบ (National Test : NT) ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยโดยตรงเกี่ยวกับความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้กับคะแนนการสอบ National Test : NT) แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวนงานวิจัย 5 เรื่อง

นอกนั้นเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และงานวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบ O-NET จำนวน 3 เรื่อง รวมงานวิจัยทั้งหมด 8 เรื่อง ดังนี้

กอบชัย โปธินาแค (2546 : 86) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 810 คน สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis with Q Statistic) ผลการวิจัยพบว่าความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียน มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย อิทธิพลทางอ้อม-.002 มีอิทธิพลรวม -.002 ส่งผ่านความตั้งใจเรียน ความรู้พื้นฐานเดิม และรูปแบบ การเรียน

พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 129) ได้ศึกษาปัจจัยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 โดยการวิเคราะห์พหุระดับ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 614 คน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้น 669 คน จากโรงเรียน 55 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 สถิติ วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย วิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel analysis) ผลวิจัยพบว่า ตัวแปรความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนมี ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียน = 0.0725 ; (t = 1.2660) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.0583

พนิดา หมั่นชานา (2553 : 101) ได้ศึกษาผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 51 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 937 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามจำนวน 7 ฉบับ และแบบทดสอบ 1 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .70, .75, .75, .79, .77, .74 .86, และ .73 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสาเหตุแบบ พหุระดับด้วยโปรแกรม เอชแอลเอ็ม และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า เป็นตัวแปร ตัวแปรความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนส่งผลทางตรงและทางอ้อม ต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยมีอิทธิพลทางตรง 0.0235 อิทธิพลทางอ้อม 0.1349 อิทธิพลรวม 0.1585 ตัวแปรความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผ่านคุณภาพการสอนไปยังค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาอังกฤษ

เกล้า จักทอน (2553 : 98) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 492 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลครั้งนี้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัย ด้านการส่งเสริมของผู้ปกครอง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.351 ของปัจจัยที่ส่งผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ปัจจัยด้านการส่งเสริมของผู้ปกครอง

ยุทธภูมิ ดรเถื่อน (2550 : 78) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 336 คน จากโรงเรียน 21 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ มี 2 ชนิด ได้แก่ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และแบบวัดปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ สหสัมพันธ์พหุคูณและการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยวิธีพี เอ คิว ผลการวิจัยพบว่า ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียน มีผลสัมฤทธิ์มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุ โดยทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.005 มีอิทธิพลผลรวม 0.005 โดยตัวแปร ความเอาใจใส่ของ ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนส่งผ่านทางอ้อมตัวแปรเจตคติต่อวิชาภาษาไทย

วิชา สาราณใจ (2552 : 126) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2551 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 400 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เพียร์สัน การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ใช้เทคนิควิธีการคัดเลือกตัวแปร พยากรณ์ที่สัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์โดยวิธี Enter ดูตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ นำไปสร้าง สมการพยากรณ์ โดยวิธี Stepwise ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ส่งเสริมการเรียนต่อการเรียนคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ตัวแปรการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองต่อการเรียนคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) ตัวแปรการ ส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองต่อการเรียนคณิตศาสตร์ มีค่า (Beta = 0.345)

สาวิตรี อยู่สุข (2553 : 124) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อทักษะการอ่าน และการเขียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบทดสอบ 3 ฉบับ แบบสอบถาม 1 ฉบับ และแบบวัด 9 ฉบับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลใช้ เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง(Path Analysis) โดยวิธี พีเอคิว (Path Analysis with Q Statistic) ผลการวิจัย พบว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะการอ่านและ การเขียนวิชาภาษาไทย อิทธิพลทางอ้อม .129 อิทธิพลรวม .129 โดยส่งผ่าน ตัวแปร แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์

สทิพร เชาวน์ชัย(2553 : 41)ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า คุณภาพการสอนของครูเป็น ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อ O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ คะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน จ่านกร้อง จังหวัด พิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ ผลการศึกษาค้นคว้าที่ ส่งผลต่อคะแนน O-NETของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นตัวแปรที่ไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า 0.574 และค่ากำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ 0.330 และตัวแปรเจตคติ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ เท่ากับ -1.001 และคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ -.075 ค่า t เท่ากับ -1.118 ค่า Sig เท่ากับ .265

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริม การเรียนรู้ เป็นปัจจัยระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ (National Test : NT) ในโรงเรียนที่คะแนนเฉลี่ยสูงและโรงเรียนที่คะแนนเฉลี่ยต่ำ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกตัวแปรความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการ เรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test : NT)

ตาราง 10 แสดงความสัมพันธ์ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริม การเรียน
กับคะแนนการสอบ (NT)

ชื่อผู้วิจัย	กลุ่ม ตัวอย่าง	สถิติ	DE	IE	TE
กอบชัย โพธินาแค	810 คน	Path Analysis	-	-0.002	-0.002
ยุทธภูมิ ดรเถื่อน	614 คน	Path Analysis	-	-0.005	-0.005
พนิดา หมื่นชานา	937 คน	Multilevel	0.235	0.1349	0.1585
สาวิตรี อยู่สุข	370 คน	Path Analysis	-	0.129	0.129

3. ตัวแปรระดับห้องเรียน

คุณภาพการสอน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอน

แฟลนเดอร์ (Flanders, อ้างถึงใน วิมล ประจงจิตร 2553 : 51) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูกับความเจริญงอกงามพัฒนาการของนักศึกษาที่เกิดจากการสอนนั้น ประสิทธิภาพการสอนจึงเกี่ยวข้องกับลักษณะการสอนที่ครูเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรงในชั้นเรียน โดยพิจารณาจากการจัดเนื้อหาวิชาให้เป็นระบบและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน มีการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนตลอดจนความสัมพันธ์ของครูที่มีต่อนักเรียน

โกลเวอร์ และบรูนิง (Glover and Bruning, อ้างถึงใน วิมล ประจงจิตร 2553 : 51) กล่าวว่าประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ครูที่สามารถพัฒนาทักษะการคิด ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน ดำเนินการหรือจัดกิจกรรมในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี สามารถประเมินผลการเรียนและปรับวิธีสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2532 : 32) ได้สรุปลักษณะการสอนที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. มีการตั้งจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนไว้ชัดเจน
2. วางขอบข่ายการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียนในแง่ประสบการณ์เดิม สติปัญญา อายุ เนื้อหาเพื่อที่จะวางขอบข่ายและการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน
3. การวางแผนการสอนต้องประมวลประสบการณ์เดิมของผู้เรียน จุดมุ่งหมายที่คาดหวังและทรัพยากรที่มีอยู่มาจัดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ แล้วจึงกำหนดเนื้อหา สื่อวิธีการสอน และกิจกรรมให้สอดคล้องกัน

วิมล ประจงจิตร (2553 : 31) กล่าวว่า การสอนที่มีประสิทธิภาพมีองค์ประกอบ การสอน คือ

1. ครูต้องมีสมรรถภาพในด้านวิชาชีพครูสูง สมรรถภาพในด้านวิชาชีพครูเป็น ความสามารถที่ครูจัดประสบการณ์การเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถของ ผู้เรียนแต่ละคน อีกทั้งมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่ตนสอนเป็นอย่างดี

2. ครูต้องมีบุคลิกภาพที่ดี บุคลิกภาพเป็นลักษณะการแสดงออกของครูทั้งในด้าน ร่างกายและความคิดเห็น บุคลิกภาพของครูที่ดีนั้น ประกอบไปด้วยเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มี ร่างกายแข็งแรง แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับสถานการณ์เป็นคนที่มีความประพฤติดี มองโลกในแง่ดีและมี กิริยาท่าทางที่เหมาะสม

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพการสอน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะ การสอนที่ดีของครูประกอบด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ดี ให้นักเรียนมีส่วนร่วม อย่างเหมาะสมตลอดจนมีการติดตามผลและแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนของนักเรียน

ทฤษฎีการสอน

ทฤษฎีการสอนพัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีทางจิตวิทยาว่าด้วยพฤติกรรม ซึ่ง Carroll และ Bloom (อ้างถึงใน จุฬารัตน์ ออบมาลี, 2544 : 28) สรุปทฤษฎีการสอน ไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีว่าด้วยการสอนในฐานะที่เป็นการเสริมสร้างความรู้ให้สมบูรณ์ (Theories of Teaching as Cognitive Reconstructions) เป็นทฤษฎีที่เน้นพฤติกรรมของผู้สอน ในฐานะที่เป็นผู้ให้ความรู้ ความคิดเห็นแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้สอนมีบทบาทสำคัญ คือ เป็นผู้นำและ ควบคุมการเรียนการสอน และในฐานะที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางให้ผู้เรียน ฉะนั้นผู้สอน ตามทฤษฎีนี้จะต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ดี ทั้งในด้านเนื้อหาวิชาที่สอน และทักษะการถ่ายทอด การให้คำปรึกษาตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2. ทฤษฎีว่าด้วยการสอนในฐานะที่เป็นการให้แบบอย่างที่ดีแก่ผู้สอน (Theories of Teaching as Model Providing) ทฤษฎีนี้เน้นบทบาทผู้สอนในฐานะที่เป็นผู้สืบทอด วัฒนธรรมความคิด ความเชื่อ และเป็นผู้ให้ทักษะแก่ผู้เรียน ฉะนั้นผู้สอนต้องเป็นผู้ที่มีความ สามารถสูงความประพฤติดี

3. ทฤษฎีว่าด้วยการสอนในฐานะที่เป็นการวางเงื่อนไข (Theories of Teaching as Conditioning) ทฤษฎีนี้เน้นการสอนเป็นเครื่องชี้แนวทางให้ผู้เรียนปฏิบัติสิ่งที่ควรปฏิบัติ ถ้าใครปฏิบัติในสิ่งที่ไม่สมควรจะได้รับผลอย่างไร และถ้าปฏิบัติในสิ่งที่สมควรจะได้รับผล อย่างไร ผู้สอนจะมีบทบาทชี้แนะวิธีการจัดสิ่งที่ไม่เหมาะสมให้ผู้เรียน

องค์ประกอบของคุณภาพการสอน

พระธรรมปิฎก (2540 : 53) กล่าวว่า คุณภาพการสอนหรือพฤติกรรมการสอนของครู เมื่อพิจารณาตามหลักธรรม ควรประกอบด้วยองค์คุณกัลยาณมิตร หรือกัลยาณมิตร 7 ประการคือ

1. ปิโย น่ารัก คือ เข้าถึงจิตใจ สร้างความรู้สึกสนิทสนมเป็นกันเอง ชวนให้ผู้เรียนอยากเข้าไปปรึกษาหรือไต่ถาม

2. ครู นำเคารพ คือ มีความประพฤติสมควรแก่ฐานะทำให้รู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งได้ และปลอดภัย

3. ภาณีโย นำเจริญใจ คือ มีความรู้จริง เป็นผู้ฝึกปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เป็นที่นำยกย่อง ควรเอาอย่าง ทำให้ศิษย์เอ๋ยอ้างและรำลึกถึงด้วยความซาบซึ้งมั่นคงและภาคภูมิใจ

4. วัตตา รู้จักพูดให้ได้เหตุผล คือ รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไหร่ควรพูดอะไร อย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาได้

5. วจนชโม อดทนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษา ชักถาม แม้จุกจิก ตลอดจนคำล่วงเกิน และคำตักเตือนวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ อดทนฟังได้ไม่เบื่อหน่าย ไม่เสียอารมณ์

6. คัมภีรญจะ กะถัง กัดตา คือ กล่าวชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ที่ยุ่งยากลึกซึ้ง ให้เข้าใจได้และสอนศิษย์ให้ได้รู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป

7. โนัจฐฐาเน นิโยชเย คือ ไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางเสื่อมเสีย หรือเรื่องเหลวไหล

พินดา จันตรา (2543 : 6) กล่าวถึงพฤติกรรมการสอนของครูที่มีคุณภาพ 8 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน ด้านการเตรียมการสอน ด้านการปฏิบัติการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านแรงจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียน ด้านการควบคุมวินัยและบรรยากาศชั้นเรียน ด้านการมอบหมายงาน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

ทิศนา แคมมณี (2542 : 23 - 25) กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ดังนี้

1. การเตรียมการสอน

1.1 วิเคราะห์แหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.2 ศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.3 วางแผนการสอน

1.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

1.3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอด และกำหนดรายละเอียดให้

ชัดเจน

1.3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามหลัก

ชีปปา หรืออื่น ๆ

1.3.4 กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1.4 จัดเตรียม

1.4.1 สื่อ วัสดุการเรียนการสอนให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน

1.4.2 เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

1.4.3 ติดต่อแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นบุคคล สถานที่ หรือ
สื่อทัศนวัสดุต่าง ๆ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

1.4.4 เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

1.4.5 ห้องเรียน หรือสถานที่เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น อาจจำเป็นต้อง
จัดโต๊ะ เก้าอี้ในลักษณะใหม่

2. การสอน

2.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี

2.2 กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้ โดยอาจมีการปรับแผนให้เหมาะ
กับผู้เรียน และสถานการณ์ที่เป็นจริง โดย

2.3.1 ดูแลให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

2.3.2 อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.3 กระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่

2.3.4 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่
เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรม

2.3.5 ให้คำแนะนำและข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น

2.3.6 บันทึกปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น

2.3.7 ให้การเสริมแรงผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.3.8 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียนและอาจให้ข้อมูล
เนื้อหาความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.3.9 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้
ของผู้เรียนและข้อเสนอตามความเหมาะสม

3. การประเมินผล

3.1 เก็บรวบรวมผลงาน

3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

ความหมายคุณภาพการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 26) ให้ความหมายว่า คุณภาพของการสอน หมายถึง การสอนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีความรอบรู้ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม การให้แรงเสริมที่สอดคล้องกับผู้เรียน การค้นหาข้อมูลย้อนกลับ และการแก้ไขข้อบกพร่อง การให้คั่นคว้าเพิ่มเติมจากในชั้นเรียนเป็นต้น จะเห็นว่า การสอนที่มีคุณภาพจะอำนวยความสะดวกการเรียนการสอนประสิทธิภาพสูง ดังนั้นพฤติกรรมการสอนของครูจึงเป็นตัวกำหนดผลการเรียนในโรงเรียนได้เป็นอย่างมาก

กอบชัย โพรธินาแคว (2546 : 7) กล่าวว่า คุณภาพการสอนของครู หมายถึง การสอนของครูภาษาไทยที่มีลักษณะที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ประกอบด้วยความสามารถในการเสนอบทเรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสมให้สิ่งเสริมที่สอดคล้องกับผู้เรียน การค้นหาข้อมูลย้อนกลับ และการแก้ไขข้อบกพร่องให้การค้นคว้าเพิ่มเติมจากในชั้นเรียน

พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 9) กล่าวว่า คุณภาพการสอน หมายถึง พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู ในด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การค้นหาข้อมูลย้อนกลับ และการสอนซ่อมเสริม เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนวัดได้จากแบบสอบถามที่ครูเป็นผู้ตอบ

ยุทธภูมิ ดรเถื่อน (2550 : 9) กล่าวว่า คุณภาพในการสอน หมายถึง การสอนของครูภาษาไทยที่มีลักษณะเอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เช่นความสามารถในการเสนอบทเรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสมให้สิ่งเสริมแรงที่สอดคล้องกับผู้เรียน การค้นหาข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง ให้การค้นคว้าเพิ่มเติมจากในชั้นเรียน

สทิพร ชาวน์ชัย (2553 : 6) กล่าวว่า คุณภาพการสอนของครู หมายถึง คุณลักษณะของครูที่แสดงถึงความสามารถในการเป็นผู้นำความรู้ เจตคติ และทักษะ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยแบบวัดคุณภาพการสอนของครู

สุขฤกษ์ ดีโนนไทย (2554 : 9) คุณภาพการสอน หมายถึง คุณภาพการสอน หมายถึง การสอนของครูวิทยาศาสตร์ที่มี เอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เช่น ความสามารถในการเสนอบทเรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสม ให้เสริมแรงที่สอดคล้องกับผู้เรียน

วิมล ประจงจิตร (2553 : 11) คุณภาพการสอน หมายถึง การสอนของครูวิทยาศาสตร์ที่มี เอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เช่น ความสามารถในการเสนอ

บทเรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้เสริมแรงที่สอดคล้องกับผู้เรียน

จุฬารัตน์ ออบมาลี (2553 : 9) กล่าวว่า คุณภาพการสอน หมายถึง การดำเนินการสอน ในหน้าที่ของครูตลอดจนลักษณะหรือพฤติกรรมต่างๆ ของครูที่ทำให้การจัดการเรียนการสอน บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีการวางแผนและเตรียมการสอน เช่น การจัดเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ กลวิธีต่างๆ ตลอดจน วิธีการประเมินผล เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุตามจุดหมาย รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมซึ่งวัดตามการรับรู้ของนักเรียน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณภาพการสอน หมายถึง การ ดำเนินการสอนในหน้าที่ของครูตลอดจนลักษณะหรือพฤติกรรมต่างๆ ของครูที่ทำให้การจัดการ เรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีการวางแผนและ เตรียมการสอน เช่น การจัดเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ กลวิธี ต่างๆ ตลอดจนวิธีการประเมินผล เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุตามจุดหมาย รวมทั้งเปิด โอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมซึ่งวัดตามการรับรู้ของนักเรียน ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษา ตามแนวคิดของ Bloom มี 4 องค์ประกอบคือ การชี้แนะ การมีส่วนร่วมโดยใช้การเสริมแรง การแก้ไขข้อบกพร่อง โดยใช้แบบวัดคุณภาพการสอน

การสร้างเครื่องมือวัดคุณภาพการสอน

วิมล ประจงจิตร (2553: 105) ได้วัดคุณภาพการสอนโดยใช้แบบวัดมาตรฐานวัดแบบ ประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ใช้จริง 10 ข้อ สอดคล้องกับ พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 102) ได้วัดตัวแปรคุณภาพผู้เรียน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตร วัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง 15 สอดคล้อง กอบชัย โพธินาแค (2546: 47) ได้สร้างแบบวัดคุณภาพการสอนของครู ภาษาไทย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็น ด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ใช้จริง 15 ข้อ สอดคล้องจุฬารัตน์ ออบมาลี (2553: 119) ได้สร้างแบบสอบถามวัดวัดคุณภาพการสอนของครูภาษาไทย เป็นแบบมาตรวัด แบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด นำมาใช้จริง 10 ข้อ สอดคล้อง ยุทธภูมิ ดรเถื่อน (2550: 46-47) ได้สร้างแบบวัดคุณภาพการสอนของครูภาษาไทย เป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ สอดคล้อง สติพร เซาว์ชัย (2553: 26) ใช้แบบสอบถาม คุณภาพการสอนของครูจาก งานวิจัยของ ศรีนวล วรรณสุธี และ ชญาณิชชัญ พุกเถื่อน โดยมุ่งวัดพฤติกรรมการสอนของครู ในห้องเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 12 ข้อ สอดคล้อง สุขฤกษ์ ดีโนนไทย (2554 : 107-108) ได้สร้างแบบสอบถาม

เกี่ยวกับคุณภาพการสอน เป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ พิมพ์ประกาศนียบัตร (2552 : 102) ได้สร้างแบบวัดแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ

จากการวัดคุณภาพการสอนของครู ใช้แบบสอบถามที่วัดคุณภาพการสอนของครู ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยประยุกต์แบบสอบถามจากงานวิจัยของ จุฬารัตน์ ออบมาลี (2553 : 107 - 120) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนใช้ประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ข้อ

ความสัมพันธ์คุณภาพการสอนกับคะแนนการสอบ (NT)

จากการประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการสอนของครูกับคะแนนการสอบ (National Test :NT) ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เกี่ยวกับคุณภาพการสอนของครูกับคะแนนการสอบ (National Test : NT) มีงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวน 3 เรื่อง นอกนั้นเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และงานวิจัยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การทดสอบ O-NET จำนวน 4 เรื่อง รวมงานวิจัยทั้งหมด 7 เรื่อง ดังนี้

กอบชัย โพธินาแคะ (2546 : 86) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด ศรีสะเกษ จำนวน 810 คน สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis with Q Statistic) ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการสอนของครูภาษาไทยมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย อิทธิพลทางตรง 0.086 อิทธิพลทางอ้อม 0.092 มีอิทธิพลรวม 0.178 อิทธิพลทางอ้อม โดยส่งผ่านตัวแปรเจตคติต่อวิชาภาษาไทย และตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิม

สิทธิพร เซาว์ชัย (2553 : 41) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า คุณภาพการสอนของครูเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อ O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NETของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง ตัวแปรคุณภาพการสอนของครู เป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า 0.574 และค่ากำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ 0.330 และตัวแปร
เจตคติ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 2.748 และ
คะแนนมาตรฐาน เท่ากับ .166 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า t เท่ากับ 2.201)

พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 144) ได้ศึกษาปัจจัยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3
โดยการวิเคราะห์พหุระดับ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 614 คน
ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้น 669 คน จากโรงเรียน
55 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 สถิติ วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน
วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย วิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel analysis) ผลวิจัย
พบว่า ตัวแปรคุณภาพการสอนของครู มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .745 มีค่าสัมประสิทธิ์
ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.3253 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 4.0590$)

ยุทธภูมิ ตรเถื่อน (2550 : 71) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 336 คน จากโรงเรียน 21 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ มี 2 ชนิด ได้แก่
แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และแบบวัดปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทยชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์
พหุคูณและการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยวิธีพี เอ คิว ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพ
การสอนของครูภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุโดยทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.145
มีอิทธิพลผลรวม 0.145 โดยอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านตัวแปร ความรู้พื้นฐานเดิม

วิมล ประจงจิตร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และ
ตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วย
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการสอน ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม
ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีอิทธิพลทางอ้อม เท่ากับ 1.435 อิทธิพลรวม 1.435 ซึ่งมีอิทธิพล
ทางอ้อมโดยส่งผ่านทางความถนัดทางการเรียน เจตคติต่อการเรียน มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง
และความตั้งใจ มีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.735

จุฬารัตน์ อบรมาลี (2553 : 79 - 80) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการ
ประเมินคุณภาพระดับชาติ วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่

มีอิทธิพลต่อผลการประเมินคุณภาพระดับชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศรีสะเกษ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน แบบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ แบบวัดคุณภาพการสอนของครู และแบบวัดมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .24 ถึง .59, .32 ถึง .72 , .21 ถึง .63 , .34 ถึง .63 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .76, .80, .71 และ .83 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เส้นทางแบบพี เอ แอล (Path Analysis with LISREL) ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรปัจจัยคุณภาพการสอนของครูต่อวิชาคณิตศาสตร์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงและทางอ้อมต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยมีอิทธิพลทางตรง .10 อิทธิพลทางอ้อม .00 ผลรวมอิทธิพล 0.10 อิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านตัวแปรเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์

สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์ (2554 : 150) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 30 จำนวน 405 คน จากโรงเรียน 19 โรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรคุณภาพการสอน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 มีอิทธิพลทางอ้อม .1666 อิทธิพลรวม 0.1666 ซึ่งมีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านทางตัวแปรความถนัดทางการเรียนมีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 1.840 ส่งผ่านตัวแปรเจตคติต่อการเรียนมีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.161 ส่งผ่านตัวแปรมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง มีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.196 และส่งผ่านตัวแปรความตั้งใจ มีสัมประสิทธิ์ อิทธิพล 0.199

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณภาพการสอนของครูเป็นปัจจัยระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบประเมินผลคุณภาพระดับชาติ (National Test : NT) ในโรงเรียนที่คะแนนเฉลี่ยสูงและโรงเรียนที่คะแนนเฉลี่ยต่ำ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกตัวแปรคุณภาพการสอนของครู เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบประเมินผลคุณภาพระดับชาติ (National Test : NT)

ตาราง 11 แสดงความสัมพันธ์คุณภาพการสอนกับคะแนนการสอบ (NT)

ชื่อผู้วิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	สถิติ	DE	IE	TE
กอบชัย โพธินาแค	810 คน	Path Analysis	0.086	0.092	0.178
ยุทธภูมิ ดรเถื่อน	614 คน	Path Analysis	-	0.145	0.145
วิมล ประจงจิตร	400 คน	Multilevel	-	1.430	1.430
สุขฤกษ์ ดีโนนไทย	405 คน	Path Analysis	-	0.1666	0.1666
จุฬารัตน์ ออบมาลี	100 คน	Path Analysis	0.010	0.000	0.10

3.2 บรรยากาศในชั้นเรียน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับบรรยากาศในชั้นเรียน

บัล และโซลิตี (Bull and Solity, อ้างถึงใน วิมล ประจงจิตร 2553 : 65) ได้จำแนกองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมหรือสภาพแวดล้อมในห้องเรียนออกเป็น 3 ส่วน สรุปได้ว่า

1. องค์ประกอบทางกายภาพ ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน
2. องค์ประกอบทางสังคม ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในห้องเรียน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในห้อง ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน
3. องค์ประกอบทางการศึกษา ได้แก่ สภาพการณ์ที่มีผลต่อการเรียน การสอน เช่น การกำหนดเนื้อหาหลักสูตร วิธีการสอน การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนอันก่อให้เกิดความพอใจในชั้นเรียน เป็นต้น

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 48 - 52) ได้อธิบายถึงบรรยากาศการเรียน การสอนที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย บรรยากาศทางกายภาพ และบรรยากาศทางจิตใจ สรุปได้ ดังนี้

1. บรรยากาศทางกายภาพ หรือบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ดีของห้องเรียน มีผลต่อการเรียนการสอนและเจตคติที่ดีของผู้เรียน ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศ ทางกายภาพเหมาะสม ควรเป็นดังนี้ เป็นห้องเรียนมีสีสันทันดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอ เป็นต้น

2. บรรยากาศทางจิตใจ หรือบรรยากาศทางจิตวิทยา เป็นบรรยากาศของการให้ความร่วมมือกันและกัน ซึ่งทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศทางจิตใจร่วมกัน ดังนี้

1. บรรยากาศความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

2. บรรยากาศที่เป็นอิสระ คือ บรรยากาศที่ผู้สอนสร้างให้ผู้เรียนมีอิสระในการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการค้นหาความรู้และทำงาน

3. บรรยากาศที่ทำท่าย คือบรรยากาศที่ผู้สอนสร้างให้ผู้เรียนกระตือรือร้น สนใจ ติดตามค้นคว้าศึกษา เช่น การถามคำถามที่ต้องใช้ความคิด การค้นคว้า การถามเรื่องราวที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ของประเทศและโลก เป็นต้น

4. บรรยากาศการยอมรับนับถือ คือบรรยากาศที่ผู้เรียนยอมรับนับถือผู้สอนในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้ และมีความสามารถทั้งด้านเนื้อหาและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและผู้สอนจะต้องยอมรับผู้เรียน

5. บรรยากาศของการควบคุม เป็นบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง มีความตรงเวลา ประพฤติปฏิบัติในห้องเรียนอย่างเหมาะสม ทั้งด้านร่างกาย ภาษา ท่าทาง มีความสุภาพ และเป็นผู้มีสัมมาคารวะ

6. บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ คือ ผู้สอนทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด ผู้สอนรู้จักการให้ การเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความถี่ของการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ชาญชัย จินสมาจาร (2544 : 46) กล่าวถึง บทบาทของครูในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนี้

1. เป็นตัวอย่างในเจตคติและพฤติกรรมทางบวกและสร้างสรรค์ต่อเพื่อนร่วมงาน นักเรียน และผู้ปกครอง

2. ส่งเสริมความคิด หรือความร่วมมืออิสระตามความเหมาะสม

3. กระตุ้นนักเรียนให้เรียนรู้ และให้ทางเลือกแก่นักเรียน

4. ประกันความสมดุลที่มีเหตุผลระหว่างผลสะท้อนกลับในทางบวกและทางลบ

5. หาโอกาสเพื่อทำให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าได้รับการสนับสนุน การยอมรับ มีคุณค่า ประสบความสำเร็จ มีความมั่นคงทางอารมณ์

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2548 : 421- 421) กล่าวว่า ครูและนักเรียนมีหน้าที่ ที่จะต้องสร้างบรรยากาศของห้องเรียน เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนี้

1. หน้าที่ของครู ครูจะต้องกระทำตนให้นักเรียนเคารพและเชื่อถือ เป็นที่พึ่งนักเรียน ไม่แสดงความเหลื่อมล้ำ มีความยุติธรรม ปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยใจเป็นกลาง ไม่มีอคติ โดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีเจตคติทางบวกต่อชีวิต มีอารมณ์ขัน มีกัลยาณมิตรพร้อมที่จะช่วยเหลือนักเรียน

2. หน้าที่ของนักเรียน จะต้องตั้งใจเรียน พร้อมทั้งจะร่วมมือในกิจกรรม

ต่าง ๆ ของนักเรียน มีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นผู้มีความรับผิดชอบในงาน มีน้ำใจช่วยเหลือ
นักเรียน และช่วยงานครู มีความเมตตาต่อผู้อื่น

สรุปได้ว่า บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นบรรยากาศให้ความร่วมมือกันทั้งผู้เรียนและ
ผู้สอน ในการจัดการเรียนการสอน เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เป็นหน้าที่ของครูและนักเรียนต้อง
ช่วยเหลือกัน ทั้งในด้านบรรยากาศทางกายภาพและทางความรู้สึกของครูและนักเรียนที่มีต่อกัน

ความหมายบรรยากาศในชั้นเรียน

กูด (Good, 1973 : 106 อ้างถึงใน ปวีณรัตน์ มณีวรรณ, 2548 : 51) กล่าวถึง
ความหมายของบรรยากาศในชั้นเรียนว่า หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนซึ่ง
ไม่ใช่เพียงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเท่านั้น แต่รวมถึงระดับอารมณ์และความรู้สึกด้วย

ลาเรนซ์ (Lawrenz, 1976 : 315 อ้างถึงใน ปวีณรัตน์ มณีวรรณ, 2548 : 51) กล่าว
ว่า บรรยากาศในชั้นเรียน เป็นสภาพหรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมวิทยา

วิภา มิ่งเมือง (2549 : 9) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วย พฤติกรรม
ของครูปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในการวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยใช้แบบวัดบรรยากาศในชั้นเรียน

พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 9) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ความสะอาดเรียบร้อย และความสวยงามของห้องเรียน
บรรยากาศทางจิตใจ เช่น การมีส่วนร่วม การสนับสนุนจากครู การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับ
นักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง นักเรียนมีระเบียบวินัยมีการทำงานหรือทำกิจกรรม
อย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ วัดได้จากแบบสอบถามที่นักเรียนเป็นผู้ตอบ

เพชร ชัยมูล (2552 : 8) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพหรือ
สิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนปฏิสัมพันธ์
ระหว่างครูกับนักเรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

ยุทธภูมิ ดรเถื่อน (2550 : 8) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อม
ในชั้นเรียน ประกอบด้วย พฤติกรรมของครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนปฏิสัมพันธ์
ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

วิมล ประจงจิตร (2550 : 9) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อม
ในชั้นเรียน ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นการตกแต่งห้องเรียน ปริมาณแสง
สว่างในห้องเรียน การถ่ายเทอากาศ ความสะอาดและความเป็นระเบียบห้องเรียน ความ
เพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ การรบกวนทางเสียง และสภาพแวดล้อมทางจิตใจ เป็นปฏิสัมพันธ์
ระหว่างครูกับนักเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนที่เอื้อหรือสนับสนุนให้เกิดความ
กระตือรือร้น มุ่งมั่นในการเรียน วัดได้จากแบบสอบถามจากผู้วิจัยสร้างขึ้น

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นขณะมีการเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียน ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางจิตใจสภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่ดีของห้องเรียน คือ ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศเหมาะสม ได้แก่ ความสะอาดและความเป็นระเบียบห้องเรียน ความเพียงพอโต๊ะเก้าอี้ ห้องเรียนสวยงาม มีสีสน่าดู และเหมาะสม สบายตาอากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างพอสมควร สภาพแวดล้อมทางจิตใจ ได้แก่ การมีส่วนร่วมการสนับสนุนจากครู การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนที่เอื้อสนับสนุนให้เกิดความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการเรียน

การสร้างเครื่องมือวัดบรรยากาศในชั้นเรียน

นวรรตน์ ประทุมตา (2546 : 59) ได้สร้างแบบวัดบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 15 ข้อ สอดคล้องกับ วิภา มิ่งเมือง (2549 : 73) ซึ่งสอดคล้องกับที่สร้างแบบวัดบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 10 ข้อ สอดคล้องกับ ยุทธภูมิ ตรีเถื่อน (2550 : 45 - 46) ได้สร้างแบบวัดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ สอดคล้อง พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 102) ได้สร้างแบบวัดแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ สอดคล้อง ทศณรงค์ จารุเมธีชน (2548 : 104) ได้สร้างแบบสอบถามบรรยากาศในชั้นเรียนลักษณะแบบสอบถามเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อการให้คะแนนแบบสอบถามแบ่งออกเป็นข้อความด้านนิมานและข้อความด้านนิเสธการให้คะแนนด้านนิมาน คือ 5 4 3 2 และ 1 ตามระดับความคิดเห็น ส่วนการให้คะแนนด้านนิเสธให้คะแนนกลับกันกับด้านนิมาน สอดคล้องกับสุขฤกษ์ ดีโนนไทย (2554 : 107) ได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ สอดคล้อง พนิดา หมื่นชานา (2553 : 58) ได้สร้างแบบสอบถามบรรยากาศในชั้นเรียนได้ปรับปรุงมาจากแบบวัดบรรยากาศในชั้นเรียนของ บัญชา แสนทวี (2539) เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง วิมล ประจงจิตร (2553 : 112) ได้วัดบรรยากาศในชั้นเรียนใช้แบบวัดมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 10 ข้อ

จากวิธีการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน ที่กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกการวัดบรรยากาศในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้แบบสอบถามตามวิธีของ Likert ชนิดประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ผู้วิจัยได้สร้าง แบบสอบถามวัดบรรยากาศในชั้นเรียน จำนวน 10 ข้อ

ความสัมพันธ์บรรยากาศในชั้นเรียนกับคะแนนการสอบ (NT)

จากการประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศในชั้นเรียน กับคะแนนการสอบ (National Test : NT) ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน กับคะแนนการสอบ (National Test : NT) มีงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวน 2 เรื่อง นอกนั้นเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ จำนวน 2 เรื่อง รวมงานวิจัยทั้งหมด 4 เรื่อง ดังนี้

วิมล ประจงจิตร (2553 : 149) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการสอน ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 บรรยากาศในชั้นเรียน มีอิทธิพลทางอ้อม เท่ากับ - 0.230 อิทธิพลรวม - 0.230 ซึ่งมีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านความรู้พื้นฐานเดิม มีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 2.974 และส่งผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.338

พนิดา หมื่นชานา (2553 : 124) ได้ศึกษาผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 51 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 937 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามจำนวน 7 ฉบับ และแบบทดสอบ 1ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.70, 0.75, 0.75, จ.79, จ.77, 0.74 0.86, และ 0.73 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสาเหตุแบบพหุระดับด้วยโปรแกรม เอชแอลเอ็ม และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่าบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นตัวแปรที่ส่งผลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยมีอิทธิพลทางตรง 0.0754 อิทธิพลรวม 0.0754

เยาวลักษณ์ ศรีสุนทร (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 630 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบ 3 ฉบับ และแบบวัด 7 ฉบับ ได้แก่ ความตั้งใจเรียน เจตคติต่อวิชาภาษาไทย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง สภาพแวดล้อมทางบ้าน บรรยากาศในชั้นเรียนและความเอาใจใส่ผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่น .85 .84 .64 .84 .72 .70 และ .87 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์หาสาเหตุหรือวิเคราะห์เส้นทาง Path Analysis ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นตัวแปรที่เป็นสาเหตุทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย อิทธิพลทางตรง 0.66 อิทธิพลทางอ้อม 0.24 อิทธิพลรวม 0.90 อิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านตัวแปรเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ยุทธภูมิ ดรเดือน (2550 : 78) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 336 คน จากโรงเรียน 21 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ มี 2 ชนิด ได้แก่ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และแบบวัดปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์หุคูณและการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยวิธีพี เอ คิว ผลการวิจัยพบว่าบรรยากาศในชั้นเรียน มีผลสัมฤทธิ์มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุโดยทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ .203 มีอิทธิพลผลรวม .203 โดยตัวแปรบรรยากาศในชั้นเรียนส่งผ่านทางอ้อม ตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิม

พิมพ์ประภา อรัญมิตร (2552 : 144) ได้ศึกษาปัจจัยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 โดยการวิเคราะห์พหุระดับ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 614 คน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้น 669 คน จากโรงเรียน 55 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 สถิติ วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย วิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel analysis) ผลวิจัยพบว่า ตัวแปรบรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนรายห้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (บรรยากาศในชั้นเรียน = 0.1331 ; $t = 2.1190$) ในทางบวก สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .383 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ - 0.1785 ($t = - 2.1190$)

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บรรยากาศในชั้นเรียน เป็นปัจจัยระดับนักเรียนที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบ (National Test : NT) ความสามารถด้านภาษาในโรงเรียนที่

คะแนนค่าเฉลี่ยสูงและโรงเรียนที่คะแนนเฉลี่ยต่ำ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือก ตัวแปรบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อคะแนนการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test : NT) ความสามารถด้านภาษา

ตาราง 12 แสดงความสัมพันธ์บรรยากาศในชั้นเรียนกับคะแนนการสอบ (NT)

ชื่อผู้วิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	สถิติ	DE	IE	TE
วิมล ประจงจิตร	400 คน	Multilevel	-	1.430	1.430
ยุทธภูมิ ตรีเถื่อน	614 คน	Path Analysis	-	0.145	0.145
พนิดา หมื่นชานา	937 คน	Multilevel	0.754	-	0.754
เยาวลักษณ์ ศรีสุนทร	630 คน	Path Analysis	0.066	0.024	0.090

ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงได้สังเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังต่อไปนี้

ตาราง 13 การสังเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปรอิสระ	ชื่อผู้วิจัย	สัมประสิทธิ์อิทธิพล	ระดับชั้น
ความรู้พื้นฐานเดิม	1.ยุทธภูมิ ตรีเถื่อน	0.483	ป.6
	2.วิมล ประจงจิตร	0.735	ม.6
	3.สุชฤกษ์ ดีโนนไทย	0.166	ม.3
	4.กอบชัย โพธินาแก	0.431	ม.6
	5.มณิกา เรื่องสินชัยวานิช	0.411	ม.3
ค่าเฉลี่ย		0.387	
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	1.จารุวรรณ เข้าทา	0.0254	ม. 6
	2.เววดี จันทรรักษ์มิโชติ	0.0482	ม.3
	3.ทัศนรงค์ จารุเมธี	0.1056	ม.6
ค่าเฉลี่ย		2.0280	

ตาราง (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ชื่อผู้วิจัย	สัมประสิทธิ์อิทธิพล	ระดับชั้น
เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย	1. ยุทธภูมิ ดรเถื่อน	0.127	ป.6
	2. จุฬารัตน์ ออบมาลี	0.080	ป.3
	3. สุขฤกษ์ ดีโนนไทย	0.279	ม.3
ค่าเฉลี่ย		0.162	
สภาพแวดล้อมที่บ้าน	1. กอบชัย โพธินาแค	0.027	ม.6
	2. สาวิตรี อยู่สุขุม	0.129	ป.6
	3. สุขฤกษ์ ดีโนนไทย	0.735	ม.3
ค่าเฉลี่ย		0.297	
ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียน	1. ยุทธภูมิ ดรเถื่อน	0.127	ป.6
	2. จุฬารัตน์ ออบมาลี	0.080	ป.3
	3. เกล้า จักทอน	0.351	ม.6
ค่าเฉลี่ย		0.186	
คุณภาพการสอนของครู ภาษาไทย	1. พนิดา หมิ่นชานา	0.273	ป.6
	2. ทศณรงค์ จารูเมธี	0.938	ม.6
	3. จารูวรรณ เข้าทา	0.345	ม.3
ค่าเฉลี่ย		0.533	
บรรยากาศในชั้นเรียน	1. พนิดา หมิ่นชนะมา	0.0754	ป.6
	2. ทศณรงค์ จารูเรี	0.0572	ม.6
ค่าเฉลี่ย		0.323	

4. การวิเคราะห์พหุระดับ

ความเป็นมาของการวิเคราะห์พหุระดับ

ในวงการศึกษานับตั้งแต่มีการวิจัยเรื่องความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา (The Equality of Educational Opportunity) โดย James Coleman และคณะในปี ค.ศ. 1966 เป็นต้นมานักวิจัยทางการศึกษานิยมทำวิจัยกับข้อมูลหลายระดับหรือข้อมูลระดับลดหลั่นมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยทางการศึกษามีการพัฒนาในรูปแบบการวิจัยตามแนวคิดมิติ (Psychometric) ซึ่งตอบปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียนหรือนักเรียนโดยมีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนตามหลักการวิจัยเชิงทดลองมาเป็นการวิจัยตามแนวเศรษฐศาสตร์ (Econometric) ซึ่งเน้นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริงตามสภาพธรรมชาติ ผสมผสานกันกับการวิจัยตามแนวสังคมวิทยา โดยเน้นการเปรียบเทียบ และใช้ข้อมูลหลายระดับตาม

สภาพสังคมและชุมชน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2537 : 24) พัฒนาการของรูปแบบการวิจัยดังกล่าว นับเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเทคนิควิธีวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับในระยะต่อมา

ในปี ค.ศ. 1976 ได้มีการประชุมเกี่ยวกับปัญหาของการวิจัยทางการศึกษา นักวิจัยทางการศึกษาที่เข้าร่วมกันนำเสนอเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของการวิเคราะห์ต่างระดับและความเหมาะสมของหน่วยวิเคราะห์ ครอนบาค (อ้างถึงใน เอกราช ดินาง, 2549 : 40) เป็นบุคคลหนึ่งที่ได้นำเสนอผลงานวิจัยเรื่องการวิจัยระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียน ซึ่งกำหนดรูปแบบของปัญหาและการวิเคราะห์ (Research on Classroom and School : Formulation of Question Design and Analysis) และแสดงความคิดเห็นว่า การศึกษาในเรื่องอิทธิพลของตัวแปรในระบบการศึกษา มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในแนวทางที่คลุมเครือ อีกทั้งวิธีการศึกษาที่ใช้กันอยู่ได้ก่อให้เกิดข้อสรุปที่ผิดพลาดหลายประการ ที่สำคัญคือความผิดพลาดในการตีความจากการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในภาพรวมด้วยระเบียบวิธีวิเคราะห์แบบดั้งเดิมจากความผิดพลาด ดังกล่าว ครอนบาค ได้คิดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแบ่งอิทธิพล ของตัวแปรทางการศึกษาออกเป็นอิทธิพลภายในกลุ่ม และอิทธิพลระหว่างกลุ่มที่สนใจศึกษา ต่อมาได้มีนักวิชาการหลายท่านพยายามศึกษาต่อ จากแนวคิดของครอนบาค ที่แสดงถึงความแตกต่างกัน (Heterogeneity) ภายในกลุ่มของข้อมูลทางการศึกษา และได้นำเสนอเทคนิควิธีวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับ เรียกว่าเทคนิคการใช้ความชันเป็นผลลัพธ์หรือเป็นตัวแปรตาม (Stop as Outcome) ซึ่งเป็นเทคนิคการประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดลการวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับแบบกำลังสองน้อยที่สุดแบ่งสองสมการ (OLS Separate Equation Approach) ต่อมาเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับได้รับความสนใจอย่างแพร่หลาย มีนักวิจัยทางการศึกษาต่างก็เสนอเทคนิคการประมาณค่าพารามิเตอร์ตลอดจนมีการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับขึ้น อาทิเช่น โกลด์สแตน (Goldstein, 1995) ไบรค์ และ ราวเดนบุช (Bryk and Raudenbush, 1996) มีวิธีการประมาณค่าที่สำคัญ เช่น วิธีการวิเคราะห์ประมาณค่าส่วนประกอบความแปรปรวน (Analysis of Variance Component Estimation), วิธีการประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood) และวิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์ของเบย์ส (Bayesian Estimation) เป็นต้น

การวิเคราะห์พหุระดับเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลที่แยกความแปรปรวนที่มีอยู่ในตัวแปรตามให้เป็นไปตามโครงสร้างหรือธรรมชาติของข้อมูล (Morrison, 1995 : 64) โดยการวิเคราะห์พหุระดับ นั้นเป็นเทคนิควิธีทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรอิสระหลายตัว และตัวแปรอิสระเหล่านั้นสามารถจัดเป็นระดับ ได้อย่างน้อย 2 ระดับขึ้นไป โดยที่ตัวแปรระดับเดียวกันต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และได้รับผลร่วมกันจากตัวแปรระดับอื่นๆ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2541 : 4) ซึ่งการวิเคราะห์พหุระดับเป็นแนวคิดใหม่ที่จัดข้อมูลเป็นระดับอย่างน้อย 2 ระดับขึ้นไป ตามลักษณะโครงสร้างของข้อมูล แล้วสร้างสมการอธิบายตัวแปรตามด้วยตัวแปรต้นในแต่ละระดับ ให้มีความเกี่ยวเนื่องกัน ทั้งนี้หากการอธิบายตัวแปรตามด้วยตัว

แปรต้น สร้างมาจากสมการพยากรณ์ (Regression equation) เรียกการวิเคราะห์นี้ว่า การวิเคราะห์พหุระดับด้วยสมการพยากรณ์ แต่ถ้การวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับที่เป็นเชิงสาเหตุของตัวแปรต้นที่มีต่อ ตัวแปรตามที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในรูปแบบเส้นทาง (Path model) เรียกว่า การวิเคราะห์พหุระดับของ Path model (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. 2542 : 27)

สำหรับในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์พหุระดับในลักษณะของการวิเคราะห์ถดถอย ที่สรุปได้ว่าเป็นเทคนิควิธีทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรอิสระหลายตัวและตัวแปรอิสระเหล่านี้สามารถแบ่งเป็นระดับได้อย่างน้อย 2 ระดับขึ้นไป โดยตัวแปรระดับเดียวกันต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และได้รับผลร่วมกันจากตัวแปรระดับอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์พหุระดับ

การวิเคราะห์พหุระดับ มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายและหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีอยู่ในระดับเดียวกัน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีอยู่ต่างระดับกัน ซึ่งให้ผลการวิเคราะห์มีความเที่ยงตรงสูง และมีความคลาดเคลื่อนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวไว้ ไบรค์และ ราวเดนบุช (Bryk; & Raudenbush. 1996 : 5) กล่าวว่า การวิเคราะห์พหุระดับมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ สรุปได้ 2 ประการ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อแบ่งความแปรปรวน (Variance) และความแปรปรวนร่วม (Covariance)

ออกตามระดับของข้อมูล

2. เพื่อคำนวณค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรที่อยู่ในระดับเดียวกันและที่อยู่ต่างระดับกัน มอริส (Morrison. 1995 : 191) กล่าวว่า การวิเคราะห์พหุระดับมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ

2 ประการ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของค่าพารามิเตอร์ (Parameter) ของตัวแปรที่จัดกลุ่มกัน เป็นโครงสร้างของตัวแปรที่มีตั้งแต่ 2 ระดับขึ้นไป

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของค่าความสัมพันธ์ของค่าพารามิเตอร์ของตัวแปรในแต่ละบุคคล

ศิริชัย กาญจนวาสี (2535 : 7 - 8) กล่าวว่า การวิเคราะห์พหุระดับมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่อยู่ในระดับเดียวกันและปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่อยู่ต่างระดับ

2. เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หรือค่าพารามิเตอร์ของตัวแปร
3. การวิเคราะห์มีความเที่ยงตรงสูง และมีความคลาดเคลื่อนต่ำ
4. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดล (Adequacy of a model)

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2537: 24) กล่าวถึง การวิเคราะห์พหุระดับ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลง (Change) หรือพัฒนาการหรือเจริญเติบโต (Growth) ของสิ่งที่ศึกษาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ
2. เพื่อประมาณค่าส่วนประกอบความแปรปรวนของตัวแปรแต่ละตัวแปร ตลอดจนการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรในแต่ละระดับว่า มีความแตกต่างกันหรือมากน้อยเพียงใด
3. เพื่อศึกษาผลของตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามในแต่ละระดับ
4. เพื่อศึกษาผลของตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ถึงระดับหน่วยการวัดที่เล็กที่สุด และศึกษาว่าตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่อยู่ต่างระดับกันมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

ลักษณะของข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์พหุระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบพหุระดับมีประเด็นที่สำคัญที่ควรสนใจประการหนึ่ง คือ ลักษณะของที่จะทำการวิเคราะห์ (Morrison, 1995 : 11) ข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์จะต้องมีลักษณะเป็นพหุระดับที่เรียกว่า “ข้อมูลพหุระดับ” (Multilevel data) หรือเรียกว่า “ข้อมูลสอดแทรกกลดหลั่น” (Hierarchical nested data)

ข้อมูลทางการศึกษามักจะเป็นข้อมูลแบบพหุระดับ กล่าวคือ ข้อมูลระดับนักเรียนแต่ละคน (P) เช่น ความถนัดทางการเรียน พฤติกรรมการเรียน หรือเจตคติต่อการเรียน เป็นต้น ข้อมูลระดับนักเรียนจะอยู่ภายใต้ หรือได้รับอิทธิพลมาจากข้อมูลระดับห้องเรียน (C) เช่น คุณภาพการสอนของครู วุฒิการศึกษาของครู หรือบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นต้น ข้อมูลระดับห้องเรียนอยู่ภายใต้หรือได้รับอิทธิพลมาจากข้อมูลระดับโรงเรียน (S) เช่น ความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน หรือลักษณะการให้ความร่วมมือของผู้บริหารโรงเรียน เป็นต้น ข้อมูลระดับโรงเรียนก็จะอยู่ภายใต้หรือได้รับอิทธิพลจากข้อมูลระดับสูงกว่า (H) ต่อๆ กันไป

โครงสร้างของข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์พหุระดับ สามารถแบ่งลักษณะของข้อมูลออกเป็น 2 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

ลักษณะที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคน หรือบางที่เรียกว่า “ข้อมูลระดับจุลภาค” (Micro - level data) หมายถึง ข้อมูลระดับนักเรียนนั่นเอง

ลักษณะที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มนักเรียน หรือบางที่เรียกว่า “ข้อมูลระดับมหภาค” (Macro - level data) หมายถึง ข้อมูลตั้งแต่ระดับห้องเรียนขึ้นไปนั่นเอง

ลักษณะข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์พหุระดับที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า การที่จะวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ด้วยการนำตัวแปรที่อยู่ต่างระดับมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลให้อยู่ในระดับเดียวกัน จึงเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับหลักแห่งความเป็นธรรมชาติและโครงสร้างของข้อมูล ดังนั้นการที่จะวิเคราะห์ข้อมูลก็ควรที่จะจัดตัวแปร

ให้อยู่ในระดับที่เป็นไปตามธรรมชาติและโครงสร้างของข้อมูลแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับธรรมชาติและโครงสร้างของข้อมูลนั้น

การวิเคราะห์ประมาณค่าส่วนประกอบความแปรปรวน

หลังจากที่ได้จัดข้อมูลที่ต้องการศึกษาอยู่ในลักษณะที่เป็นพหุระดับแล้ว (Multilevel Analysis) ซึ่งอาจมี 2 ระดับหรือมากกว่า หากสมมติว่าข้อมูลที่จัดมานั้นมี 3 ระดับ คือ ข้อมูลระดับนักเรียน (P) ข้อมูลระดับห้องเรียน (C) และข้อมูลระดับโรงเรียน (S) ดังนั้นการวัดคะแนนตัวแปรตามของนักเรียนคนหนึ่งนั้น คะแนนที่วัดได้นั้นประกอบด้วยคะแนนจากส่วนย่อยๆ แต่ละส่วนของข้อมูลทั้ง 3 ระดับ ที่สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned} Y_{psc} = \mu & \quad (\text{Grand Mean}) \\ & + (u_s - u) \quad (\text{School Mean}) \\ & + (u_{cs} - u_s) \quad (\text{Class Mean}) \\ & + (u_{pcs} - u_{cs}) \quad (\text{Residual Mean}) \end{aligned}$$

จากสมการข้างต้น ถ้าจัดในรูปของการประมาณค่าส่วนประกอบความแปรปรวน จะได้สมการดังนี้

$$\sigma_y^2 = \sigma_p^2 + \sigma_c^2 + \sigma_s^2$$

σ_y^2 แทน ค่าประมาณความแปรปรวนของตัวแปรตามที่ศึกษา

σ_p^2 แทน ค่าประมาณความแปรปรวนระหว่างนักเรียนในห้องเรียน

σ_c^2 แทน ค่าประมาณความแปรปรวนระหว่างห้องเรียนภายในโรงเรียน

จากสมการจะเห็นได้ว่า ความแปรปรวนของตัวแปรตามที่ศึกษา ประกอบด้วย ค่าความแปรปรวนระหว่างนักเรียนในห้องเรียน ค่าความแปรปรวนระหว่างห้องเรียนภายในโรงเรียนและค่าความแปรปรวนภายในโรงเรียน ซึ่งการวิเคราะห์ประมาณค่าส่วนประกอบความแปรปรวน (Analysis of Variance Component Estimation) ในการวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2537 : 9 - 14) กล่าวว่า ตัวแปรที่วัดได้ในระดับนักเรียนมีความแปรปรวนที่สามารถแยกส่วนประกอบได้ตามระดับที่ลดหลั่นกัน วิธีประมาณค่าส่วนประกอบความแปรปรวนแต่ละส่วนทำได้ 4 วิธี ดังต่อไปนี้

วิธีที่ 1 เป็นการใช้หลักการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) คำนวณค่าคาดหวังของกำลังสองเฉลี่ย (Expected mean square) แต่ละระดับใช้เป็นค่าประมาณความแปรปรวนแต่ละส่วนที่ต้องการ วิธีนี้ต้องเลือกใช้โมเดลให้เหมาะสมกับข้อมูลว่าเป็นโมเดลผลเชิง (Random effect mode) หรือโมเดลผลคงที่ (Fixed effect model)

วิธีที่ 2 เป็นการประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum likelihood estimation)

วิธีที่ 3 เป็นการประมาณค่าประจำกำลังสองที่ไม่ลำเอียงซึ่งมีค่าต่ำสุด (Minimum norm quadratic unbiased estimation : MINQUE)

วิธีที่ 4 วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบแบ่งสองสมการ (Ordinary least square separate equation approach) ที่เรียกว่า "Slope as outcome" การศึกษาด้วยวิธีการนี้เป็นการตรวจสอบหรือพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในชั้นเรียนโรงเรียน ด้วยการใช้เทคนิคกำลังสองน้อยที่สุด มีข้อดกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์ คือตัวแปรอิสระในแต่ละระดับต้องไม่มีความคลาดเคลื่อนในการวัดในแต่ละระดับ ตัวแปรที่ศึกษานั้น คะแนนของตัวแปรตาม (y) มีการแจกแจงเป็นโค้งปกติในแต่ละค่าของตัวแปรอิสระ (x) โดยมีค่าความแปรปรวนเท่ากันในทุกค่าของตัวแปรอิสระ (x) ด้วย กล่าวคือ y และ x ใดถือเป็นตัวแทนที่กลุ่มมาจากประชากร ปกติโดยที่ทุก ๆ ค่าของประชากรมีการกระจายร่วมกันอยู่ คือ ทั้งที่ค่าความคลาดเคลื่อน (Error item) แต่ละค่ามีการแจกแจงเป็นโค้งปกติและเป็นความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นอย่างสุ่ม (Random) มีความแปรปรวนเท่ากันในทุกค่าของ (X) แต่ความแปรปรวนต่างระดับไม่จำเป็นต้องเท่ากัน

ในทางปฏิบัติการประมาณค่าส่วนประกอบความแปรปรวนทำได้ด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SAS หรือ BMDA หรือ HLM ที่อาศัยหลักการการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิเคราะห์จะอธิบายให้ทราบถึงอิทธิพลของตัวแปรต้นต่อตัวแปรตามในแต่ละระดับแตกต่างกันตามขนาดของความแปรปรวน ดังนั้นการศึกษาวเคราะห์เพียงระดับเดียวย่อมไม่ให้อรรถประโยชน์ชัดเจนเหมือนกับการวิเคราะห์หลายระดับ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ยังสะท้อนให้เห็นถึงความไม่เสมอภาคทางการศึกษาว่ามีมากในระดับใด การพิจารณาปรับปรุงเพื่อลดความแตกต่างในระดับนั้น ๆ จึงทำให้ผลวิเคราะห์มีความถูกต้องมากขึ้นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรบางประการก่อนทำการวิเคราะห์ระดับพหุระดับ

รูปแบบทั่วไปของการวิเคราะห์การถดถอย กรณีที่มี 2 ระดับ

การวิเคราะห์พหุระดับเป็นเทคนิคที่นำโครงสร้างของระดับข้อมูลมาพิจารณาในการวิเคราะห์ โดยจะประกอบด้วยโมเดลย่อยในระดับที่ 1 และระดับที่ 2 ถ้ามีตัวแปรที่จะวิเคราะห์เป็นตัวแปรระดับนักเรียนและตัวแปรระดับห้องเรียน จะสามารถทำการวิเคราะห์การถดถอยตัวแปรระดับนักเรียนเป็นระดับล่าง และตัวแปรระดับห้องเรียน เป็นระดับบน มีรายละเอียดดังนี้ (Raudenbush and others : 2000: 2 - 4)

4.5.1 วิเคราะห์ระดับนักเรียน (Micro Level Analysis) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง Y_{ij} กับ X_{ij} ด้วยการแยกวิเคราะห์ความถดถอยในแต่ละห้องเรียนที่มีรูปแบบสมการดังต่อไปนี้

$$Y_{ij} = b_{0j} + b_{1j}X_{ij} + e_{ij}$$

เมื่อ	Y_{ij}	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนคนที่ i ห้องเรียน ที่ j
	b_{0j}	แทน	ค่าคงที่ (Intercept) ของตัวแปรต้นนักเรียน
	b_{1j}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Slope) ซึ่งเป็นขนาดความสัมพันธ์ของ X_{ij} ต่อ Y_{ij} ในห้องเรียนที่ j
	X_{ij}	แทน	ตัวแปรต้นนักเรียนคนที่ i ห้องเรียนที่ j
	e_{ij}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนสุ่มที่เกิดจากการวัดตัวแปรต้นนักเรียนห้องเรียนที่ j

และกำหนดให้ b_{0j} , b_{1j} เป็น Random Effects คือ เป็นค่าที่แปรเปลี่ยนได้และมีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าระหว่างห้องเรียน

4.5.2. การวิเคราะห์ระดับห้องเรียน (Macro Level Analysis) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง Z_j กับ b_{0j} และ b_{1j} ที่ได้จากการวิเคราะห์ระดับนักเรียน ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยที่มีรูปแบบสมการดังต่อไปนี้

$$b_{0j} = Y_{00} + Y_{0j}Z_j + U_{0j}$$

$$b_{1j} = Y_{10} + Y_{11}Z_j + U_{1j}$$

เมื่อ	Z_j	แทน	ตัวแปรระดับห้องเรียน ในชั้นเรียน j
	Y_{00}	แทน	ค่าคงที่ (Intercept) ร่วมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
	Y_{0j}	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอย (Slope) ของตัวแปรระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อ b_{0j}
	U_{1j}	แทน	ความคลาดเคลื่อนระดับห้องเรียนในการทำนาย b_{0j} ห้องเรียนที่ j

Y_{10}	แทน	ค่าคงที่ (Intercept) รวมของสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรระดับห้องเรียน
Y_{11}	แทน	ค่าความชัน (Slope) ที่แสดงอิทธิพลของ Z_j ต่อ b_{ij}
U_{ij}	แทน	ความคลาดเคลื่อนสุ่มของค่า b_{0j} ห้องเรียนที่ j

การประมาณพารามิเตอร์ด้วยวิธีนี้ มีข้อจำกัดที่สำคัญ คือ ถ้ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีขนาดเล็ก จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ระดับนักเรียน (Micro Level) มีค่าต่ำ ให้ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มมีค่ามาก แล้วจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ระดับห้องเรียน (Macro Level) มีค่าน้อยลง ตลอดจนค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรระดับนักเรียนที่ได้จะต้องมีค่าความแปรปรวนเท่ากันในแต่ละค่าของตัวแปรระดับห้องเรียน ถ้าไม่เป็นไปตามนั้นอาจทำให้ประสิทธิภาพในการประมาณค่าพารามิเตอร์ในระดับห้องเรียนมีค่าต่ำลง (Raudenbush; & Bryk. 1988 : 1-2)

เมื่อพิจารณา ในแต่ละห้องเรียน (Unit j) ที่มีปริมาณการกระจายของตัวแปรหลายๆ ตัวอย่าง ปกติ กับแต่ละค่าของ U_{ij} มีค่าเท่ากับ 0 แล้วความแปรปรวนจะมีค่าเป็น

$$\text{Var}(U_{qj}) = (\tau_{qq})$$

สำหรับการเปรียบเทียบของอิทธิพลสุ่ม ระหว่าง และ q และ q พิมพ์สูตร

$$\text{Cov}(U_{qj}, U_{qj}) = (\tau_{qq})_q$$

นั่นคือส่วนประกอบของความแปรปรวน และความแปรปรวนร่วมซึ่งกระจายอยู่ในการวิเคราะห์ในระดับที่ 2 โดยมีขอบเขตสูงสุดคือ $(Q+1) \times (Q+1)$

ในแต่ละค่าสัมประสิทธิ์ของโมเดลระดับที่ 1 สามารถสร้างเป็นโมเดลในระดับที่ 2 ได้ 3 กรณี ดังนี้

1. a fixed level-1 coefficient รูปแบบสมการคือ

$$b_{qj} = Y_{q0}$$

2. a non randomly varying level -1 coefficient รูปแบบสมการ คือ

$$b_{qj} = Y_{q0} + \sum_{s=1}^q Y_{qs} + Z_{sj}$$

3. a randomly varying level -1 coefficient รูปแบบสมการคือ

$$b_{qj} = Y_{q0} + \sum_{s=1}^q Y_{qs} + u_{qi}$$

ในแต่ละรูปแบบที่กล่าวมา เราจะใช้ความสัมพันธ์ใดๆ ก็ขึ้นอยู่กับจำนวนค่าสัมประสิทธิ์ในการวิเคราะห์ระดับที่ 2 ซึ่งมีอิทธิพลสูงที่แตกต่างกันไป

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์พหุระดับทำให้พบว่าการวิเคราะห์พหุระดับมีความจำเป็นในการตอบสนองมาตรฐานดังกล่าว เนื่องจากการวิเคราะห์จะทำให้เห็นว่าตัวแปรระดับนักเรียนตัวแปรใดที่ส่งผลกับผลคะแนนการสอบคุณภาพประเมินผลคุณภาพระดับชาติ (NT) และผลจากการวิเคราะห์ตัวแปรระดับนักเรียนอาจจะทำให้พบข้อสังเกตเพิ่มเติมในส่วนของการแปรปรวนที่เกิดขึ้นทั้งภายในและระหว่างห้องเรียน ซึ่งการแปรปรวนระหว่างห้องเรียน นี้เองจะเป็นตัวชี้ให้เห็นว่า นอกจากตัวแปรระดับนักเรียนที่ส่งผลปัจจัยสาเหตุพหุระดับคะแนนการสอบคุณภาพประเมินผลคุณภาพระดับชาติ (NT) ยังมีตัวแปรระดับที่สูงกว่าที่ปัจจัยสาเหตุพหุระดับประเมินผลคุณภาพระดับชาติ (NT) ต่อด้วย ซึ่งจะได้นำเสนอการวิเคราะห์ผลต่อไป

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อคะแนนเฉลี่ยผลการศึกษา (NT) ด้านความสามารถด้านภาษา ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สังเคราะห์ปัจจัยสาเหตุทุกระดับที่ส่งผลต่อคะแนนเฉลี่ยการสอบ (NT) ต่างๆ ได้สร้างเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพประกอบ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย